

úřad
pro ochranu
osobních
údajů

V Ý R O Č N Í Z P R Á V A 2 0 0 2

Obsah

Ohlédnutí předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů za rokem 2002	5
Činnost Úřadu v oblasti právní	7
I. Postavení a působnost Úřadu	
II. Aktivity Úřadu v oblasti legislativní	
III. Aktivity Úřadu v oblasti aplikace práva	
IV. Činnost zvláštní komise předsedy Úřadu	
Registrace	13
Dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů	19
Elektronický podpis	29
Styky se zahraničím a zapojení Úřadu do mezinárodní spolupráce	37
Úřad ve styku s veřejností	43
Personální zabezpečení Úřadu	49
Správa Informačního systému	51
Hospodaření Úřadu	54
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	57
Úřad pro ochranu osobních údajů v přehledu – rok 2002 (souhrnná tabulka)	58

Ohlédnutí předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů za rokem 2002

Rok 2002 byl rokem, který se výrazně zapíše do historie ochrany osobních údajů v České republice. Problematika ochrany osobních údajů se pod dojmem světových událostí stala natolik známou, že nebylo nutno přesvědčovat veřejnost, proč osobní údaje chránit, ale vysvětlovat jí, jak je chránit. Ochrana dat se stala pojmem nedílně svázaným s ochranou lidských práv a základních svobod. Celosvětová fronta boje proti terorismu otevřela nesčetněkrát diskusi na téma omezování osobnostních práv a svobod. Vesměs byly tyto diskuse uzavírány apelem na zachování dosavadní úrovně respektování a ochrany práv člověka.

Česká republika dala najevo, že úcta k právům člověka je její trvalou prioritou. Po ratifikaci Úmluvy Rady Evropy č. 108 v roce 2001 podepsala v dubnu 2002 také Dodatkový protokol k této Úmluvě a zahájila legislativní proces jeho ratifikace. V rámci přístupového partnerství byli zástupci Úřadu stále více přijímáni jako rovnocenný partner v diskusi i při tvorbě evropských pravidel pro zpracování osobních dat.

Vyvrcholením mezinárodního posuzování kvality ochrany osobních údajů v České republice byla hodnotící mise Evropské komise, tzv. Peer Review, která posuzovala činnost Úřadu. Závěrečná zpráva této mise zařadila český Úřad na čelné místo mezi kandidátskými státy a státy střední a východní Evropy.

Nebylo by možné takového postavení docílit, kdyby nebylo poctivé práce všech zaměstnanců Úřadu. A nebylo by to možné ani bez nalézání nedostatků v činnosti Úřadu, bez hledání optimálních cest při výkonu kontrolní a dozorové činnosti. Ta byla do značné míry komplikována podmínkami, v nichž Úřad vykonával práci: Nedostatek prostoru, daný od počátku existence Úřadu provizoriem jeho sídla, omezoval možnost plně personálně zabezpečit výkon kontroly i právní a le-

gislativní činnost. Snaha řešit situaci se odrazila nejen v nadměrném zatížení pracovníků, ale i v pokusu organizačními opatřeními alespoň zmírnit nepříznivou situaci. Proto vznik tří sekcí Úřadu, k němuž došlo v loňském roce, ještě nepředstavuje ani definitivní, ani optimální organizační strukturu Úřadu. Doufám, že příští rok hledání optimálního složení Úřadu ukončí.

Do činnosti Úřadu kupodivu zasáhly také srpnové povodně. V době, kdy Úřad po více než dvou letech práce v provizorních podmínkách očekával od nové vlády konečně vyřešení otázky svého sídla, přeskupily katastrofální důsledky povodní priority nejen mnoha občanů, ale také vlády při tvorbě rozpočtu. Pokračující nejistota při řešení problému definitivního umístění Úřadu v závěru roku narušila proces personální stabilizace Úřadu a soustředění na vlastní práci. Nebylo možné posílit odborné kapacity Úřadu v oblastech, které to naléhavě potřebovaly, jak zmíněno výše. Úřad se přesto s vypětím všech sil snažil posuzovat odpovědně všechny návrhy právních předpisů, které mu zasílala v roce 2002 i nová vláda v daleko větší míře, dostal se však na samu hranici možností posuzovat poctivě tyto návrhy. V takové situaci stačí výpadek jednoho pracovníka a kolektiv se dostává do těžké stresové situace. Proto fakt, že se Úřadu podařilo na konci roku najít a pronajmout prostory vyhovující pro práci i pro jeho potřebné personální dobudování a další rozvoj dává optimistické vyhlídky nejen do roku 2003. Věřím, že z tohoto důvodu čeká Úřad další významná etapa.

Do historie Úřadu se také zapsalo udělování pokut za přestupky proti zákonu. V závěru roku udělil Úřad první citelnou pokutu správci za porušení zákona o ochraně osobních údajů.

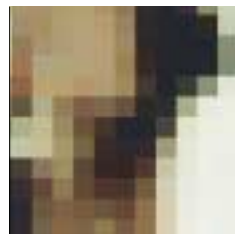
Do života Úřadu zasáhl v roce 2002 také vznik nového Ministerstva informatiky. Nejenže se zvýšil tlak

na vyřešení sídla Úřadu, ale také bylo rozhodnuto o předání kompetencí v oblasti elektronického podpisu mezi Úřadem a novým ministerstvem. Odbor elektronického podpisu tak k 1. 1. 2003 přechází pod Ministerstvo informatiky. V roce 2002 byla činnost v oblasti elektronického podpisu završena udělením jedné akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb. Úřad také vyhodnotil některé nástroje elektronického podpisu. Těmto činnostem předcházela řada upřesňujících požadavků, právních konzultací a stanovisek a také především osvěta. Podařilo se prosadit jednotný výklad zásadních kritérií elektronického podpisu k praktickému použití v České republice.

Přes nesporné úspěchy, kterých Úřad v uplynulém roce dosáhl, není možné přehlédnout, že do roku 2002 vstupoval s některými předsevzetími, která se naplnit nepodařilo. Zejména v oblasti osvěty u mladé generace, v oblasti studia a aplikace evropských zkušeností, tvorby práva, nebo rychlosti vyřizování stížností občanů, což bylo rovněž důsledkem omezených personálních možností Úřadu.

Od roku 2003 končí všechna přechodná období umožňující jisté odchylky od zásad ochrany osobních údajů stanovených zákonem. Poslední rok před vstupem České republiky do Evropské unie postaví Úřad před další náročné úkoly. A já jsem přesvědčen, že Úřad je co do svého profesionálního potenciálu i díky vyřešení problémů s prostorem na jejich plnění dobře připraven.

RNDr. Karel Neuwirt

Činnost Úřadu v oblasti právní

I. Postavení a působnost Úřadu

Postavení a působnost Úřadu jako nezávislého dozorového orgánu státu je vymezena zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“).

V roce 2002 byl zákon o ochraně osobních údajů několikrát novelizován, a to v těchto směrech:

Zákonem č. 450/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 320/2001 Sb., zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem vyhlášení (31. prosince 2001), byl *doplněn § 17a*, který upravuje podmínky a postup Úřadu v případě, že zjistí v souvislosti s kontrolou zpracování osobních údajů na základě zaregistrovaného oznámení rozpor s podmínkami stanovenými zákonem o ochraně osobních údajů. Dále byl *novelizován § 30 vložení nových odstavců 4 a 5* v tom smyslu, že byly nově upraveny platové poměry a některé související nároky předsedy Úřadu a platové poměry a některé související nároky inspektorů Úřadu. Dosavadní odstavce 4 a 5 § 30 se nyní označují jako odstavce 6 a 7.

Zákonem č. 107/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činnostmi bývalé Státní bezpečnosti a některé další zákony, který nabyl účinnosti dnem vyhlášení (20. března 2002), s výjimkou čl. I bodu 1, pokud se týká ustanovení § 7, které nabývá účinnosti dnem uplynutí jednoho roku ode dne vyhlášení tohoto zákona, byl *novelizován § 3 odstavec 6* tak, že mezi zpracování osobních údajů, pro která se nepoužijí ustanovení § 5, 9, 11, 16 a 27 zákona o ochraně osobních údajů, byla doplněna zpracování prováděná „orgány příslušnými ke zpřístupňování svazků vzniklých činnostmi bývalé Stát-

ní bezpečnosti podle zvláštního zákona, pokud tento zvláštní zákon nestanoví jinak“.

Zákonem č. 309/2002 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2004, byl *novelizován* § 30 v tom smyslu, že bylo vypuštěno znění odstavce 5 a 6, které upravovalo způsob právní úpravy platových poměrů zaměstnanců Úřadu, s výjimkou jeho předsedy a inspektorů, a dále způsob právní úpravy náhrady cestovních výdajů. Nadále se tyto poměry budou řídit příslušnými ustanoveními služebního zákona.

Zákonem č. 310/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve znění pozdějších předpisů, který nabyt účinnosti dnem vyhlášení (12. července 2002), s výjimkou čl. VII bodu 4, který nabyt účinnosti dnem 1. ledna 2003 v tom smyslu, že mezi zpracování osobních údajů, pro která se nepoužijí ustanovení § 5, 9, 11, 16 a 27 zákona o ochraně osobních údajů, byla *novelizací* § 3 odst. 6 písm. d) zahrnuta zpracování prováděná Národním bezpečnostním úřadem nejen při provádění bezpečnostních prověrek ale i „při ověřování bezpečnostní způsobilosti fyzických osob podle zvláštního právního předpisu“.

Zákonem č. 517/2002 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy a mění některé zákony, který nabyt účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na zřízení Ministerstva informatiky se změnila působnost Úřadu v oblasti elektronického podpisu. Jelikož dosavadní kompetence Úřadu v této oblasti přecházejí s účinností od 1. ledna 2003 na Ministerstvo informatiky, bylo nezbytné provést i *legislativní úpravy* v § 2 a 29 zákona o ochraně osobních údajů a v některých dalších souvisejících ustanoveních zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

II. Aktivity Úřadu v oblasti legislativní

Působnost a postavení Úřadu v oblasti legislativní v roce 2002 byla posílena zejména tím, že se Úřad po schválení změny Legislativních pravidel vlády usnesením vlády č. 640 ze dne 19. června 2002 stal podle článku 5 odst. 1 písm. b) tohoto dokumentu jedním z povinných připomínkových míst. Tato skutečnost znamenala, že Úřad je stále více zapojován do tvorby právních předpisů již na úrovni jejich resortních návrhů, což se příznivě projevuje zejména v těch oblastech, kdy již Úřad získal některé zkušenosti z vlastní kontrolní činnosti, jako například v oblasti knihovnictví, statistiky, sociálního zabezpečení, registrů veřejné správy apod.

V důsledku zvýšeného tlaku Úřadu na předkladatele jednotlivých návrhů právních předpisů se podařilo v roce 2002 uplatnit a prosadit zásadní připomínky Úřadu zejména k návrhu nového zákona o katastru nemovitostí, návrhu novelizace zákona o evidenci obyvatel (v této souvislosti je nezbytné zmínit skutečnost, že součástí návrhu tohoto zákona je velmi významná, nově upravená problematika práv a povinností spojených se zpracováváním rodného čísla). Dále je nezbytné upozornit na zásadní připomínky Úřadu uplatněné k návrhu zákona o základních registrech veřejné správy, k návrhu novelizace zákona o státní statistické službě, návrhu novelizace zákona o pobytu cizinců na území České republiky, návrhu zákona o archivnictví a spisové službě, návrhu zákona – daňového řádu, návrhu zákona o zdravotní péči při poskytování zdravotních služeb apod. Úřad se kromě jiného zaměřil i na možnosti řešení problematiky nejasností kolem procesních postupů orgánů státu a s tím související možnost zásahů do ochrany soukromí účastníků řízení, svědků, vedení spisové agendy apod. V této souvislosti byly uplatněny připomínky zejména k novému správnímu řádu, které byly ze strany Ministerstva vnitra (jako gestora této právní úpravy) akceptovány. Odlišnou zkušenost však Úřad zaznamenal v přístupu Ministerstva spravedlnosti, a to v souvislosti s přípravou nové právní úpravy v oblasti správního soudnictví, kdy připomínky Úřadu nebyly akceptovány. Tím mohou do jisté míry přetrvávat dosavadní nejasnosti v přístupu ke zpracování osobních údajů v oblasti justice. Přesto je nezbytné uvést, že až na výjimky se zlepšila nejen komunikace s jednotlivými resorty při projednávání stanovisek Úřadu, ale pozitivní je skutečnost, že stanoviska Úřadu a přednesené připomínky jsou v této fázi již zpravidla akceptovány.

Otázka zabezpečení ochrany osobních údajů je však i v současnosti ještě některými subjekty práva vnímána spíše jako nadbytečná komplikace. Z hlediska zájmu na zabezpečení práva na ochranu osobních údajů se nepříznivá právní úprava zpracování osobních údajů v oblasti bankovníctví ještě zhoršila po přijetí zákona č. 126/2002 Sb., kterým se v roce 2002 podstatně novelizovala ustanovení upravující zpracování osobních údajů v oblasti bankovníctví v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Úřad se ještě v průběhu

projednávání v Poslanecké sněmovně a v Senátu Parlamentu České republiky pokoušel zabránit přijetí této právní úpravy, která je nekompatibilní s principy ochrany osobních údajů, které pro Českou republiku vyplývají z předpisů ES. Připomínky a návrhy Úřadu nebyly respektovány a nebyly ani předmětem projednávání v Poslanecké sněmovně a v Senátu Parlamentu České republiky. Důsledkem této situace je kritické hodnocení úrovně práva v oblasti bankovníctví z pohledu ochrany osobních údajů, které je obsaženo v Pravidelné hodnotící zprávě Evropské komise za rok 2002. Pro odstranění těchto nedostatků probíhají v současnosti společná jednání zástupců České národní banky, Úřadu a dalších institucí, jejichž cílem je náprava tohoto nepříznivého stavu.

V roce 2002 se Úřad zapojil i do legislativního procesu v Poslanecké sněmovně a v Senátu Parlamentu České republiky, a to nejen prostřednictvím svých stanovisek, adresovaných přímo příslušnému členovi vlády (jako tomu bylo například v případě návrhu zákona o kompetencích státní správy a samosprávy ve zdravotnictví, návrhu koncepce reformy správního trestání, návrhu novely zákona o svobodném přístupu k informacím apod.), ale také přímou komunikací s jednotlivými poslanci a senátory v rámci legislativní činnosti Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. Tak tomu bylo například v případě projednávání návrhu zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), návrhu zákona o Institutu pro dokumentaci totality, návrhu novelizace zákona o obecní policii apod.

III. Aktivity Úřadu v oblasti aplikace práva

Také v roce 2002 zaznamenával Úřad zvýšený zájem veřejnosti i jednotlivých správců nebo zpracovatelů osobních údajů o poskytování stanovisek, vedení konzultací a jednání, která se dotýkala aplikace zákona o ochraně osobních údajů v prostředí právního řádu České republiky. Zájem žadatelů se vyvíjel rovněž v závislosti na vývoji právní úpravy v některých společensky sledovaných oblastech. Tak tomu bylo zejména v případě nové právní úpravy v oblasti působnosti obcí v souvislosti se zavedením nového druhu poplatku z komunálního odpadu, kdy Úřad nakonec po dohodě s Ministerstvem financí zpracoval, vzhledem k aktuálnosti a četnosti přicházejících dotazů, své vyjádření. Dále se Úřad intenzivněji zabýval problematikou zpracovávání osobních údajů v oblasti zdravotnictví, zejména s ohledem na nově upravené podmínky pro zpracování osobních údajů podle zákona č. 285/2002 Sb., transplantční zákon, a na tuto právní úpravu navazující postupy Ministerstva zdravotnictví při vydávání prováděcích právních předpisů, které se dotýkají práv a povinností subjektů působících v oblasti zdravotnictví.

Pokud jde o jednotlivé rozlišení kategorií žadatelů o poskytnutí informace nebo konzultace v oblasti ochrany osobních údajů, lze tyto subjekty rozdělit

jednak podle oblastí jejich zájmu, popř. oblastí jejich působnosti, a dále podle jejich druhu. I nadále se na Úřad obrací jednotliví občané, jejichž osobní údaje jsou předmětem zpracování, nebo jednotliví správci, jako například správci typu akciových a jiných obchodních společností, jednotlivé orgány obcí, subjekty působící v oblasti zdravotnictví a další, kteří pocíťují určité potíže při aplikaci některých ustanovení zákona o ochraně osobních údajů při své činnosti.

Pokud jde o oblasti zájmu jednotlivých subjektů, přetrvávají i nadále určité pochybnosti v případě práva či povinnosti nebo zájmu při zveřejňování osobních údajů. Ať se jedná o zájem např. obchodní společnosti zveřejňovat na své webové stránce fotografie členů představenstva nebo o zájem obce zveřejnit např. na úřední desce seznam dlužníků nájemného nebo dlužníků jiných povinných plateb vůči obci, jde o to, že všichni tito správci, pokud nemají k tomuto postupu zmocnění dané zvláštním zákonem, mají často jen malé pochopení pro to, že postup při zveřejňování osobních údajů se musí řídit pouze ustanoveními zákona o ochraně osobních údajů.

Určitým snahám docílit rozšíření rozsahu zveřejňovaných osobních údajů často odpovídá i nejasný okruh otázek spojených s aplikací zákona o svobodném přístupu k informacím na stejné úrovni jako aplikace zákona o ochraně osobních údajů. Kolize nebo konflikt zájmu veřejnosti mezi oblastí ochrany soukromí a práva na přístup k informacím je v České republice na stejné úrovni jako konflikt těchto oblastí i v jiných okolních státech. I když byly již v této oblasti zaznamenány určité názorové shody, často je Úřad kritizován za svůj pohled na oblast ochrany osobních údajů jako na nedílnou součást ochrany soukromí a na její upřednostňování před oblastí práva na svobodný přístup k informacím.

Pokud jde o jednotlivé nejčastější oblasti zájmu žadatelů o informaci, lze říci, že nejčastěji směřovaly dotazy do oblasti práv a povinností při vedení personální agendy a předávání informací týkajících se personální agendy zaměstnanců, agendy statutárních zástupců jednotlivých právnických osob a jejich platových poměrů, odměn členů zastupitelstva obce apod., dále se dotazy dotýkaly předávání informací z některých registrů, které jsou vedeny v oblasti státní správy nebo samosprávy (jako příklad lze uvést rejstřík trestů, živnostenský rejstřík, seznamy žáků, seznamy přísedících u soudů, evidenci obyvatel apod.). Časté byly rovněž otázky spojené s doručováním nejrůznějších druhů listin, týkaly se jak způsobu doručování, tak rozsahu osobních údajů, které jsou v této souvislosti předmětem zpracování.

Oblastí, která i v budoucnosti bude nepochybně předmětem soustředěného zájmu veřejnosti, je rozsah práv zaměstnavatele sledovat činnost svých zaměstnanců prostřednictvím nejrůznějších technických prostředků a s tím související otázky týkající se elektronické pošty zaměstnance, doručované na jeho pracoviště. Jako ne zcela vyjasněné se dále ukazují práva a povinnosti při zpracování osobních údajů nájemníků ze strany nájemce, resp. např. sub-

jektu, který spravuje nemovitosti a v této souvislosti také provádí určité úkony vůči nájemníkům, zejména při doručování vyúčtování služeb souvisejících s užíváním bytu. Dá se jistě očekávat, že zejména nová právní úprava v této oblasti by mohla přinést vyjasnění některých přetrvávajících problémů.

IV. Činnost zvláštní komise předsedy Úřadu

Zvláštní komise předsedy Úřadu byla zřízena na základě § 61 odst. 2 správního řádu. Přípravuje návrhy pro předsedu Úřadu v těch případech, kdy o odvolání (rozkladu) rozhoduje předseda Úřadu. Komise v roce 2002 připravila doporučení pro předsedu Úřadu ve třinácti případech, z nichž šest se týkalo její zákonné působnosti podle správního řádu. Sedmkrát komise na žádost předsedy připravila podklady pro jeho rozhodnutí v případech, kdy není aplikován správní řád a předseda rozhoduje na základě zákona o státní kontrole. V případech, kdy předseda na základě návrhů zvláštní komise rozhodoval o opravném prostředku podle správního řádu, se jednalo vesměs o rozhodnutí o nepovolení předávání osobních údajů do zahraničí, o nepovolení zpracování osobních údajů, zrušení registrace a uložení sankce. Ve třech případech předseda Úřadu na základě doporučení komise odvolání nevyhověl a původní rozhodnutí prvostupňového orgánu potvrdil a ve třech případech odvolání vyhověl a napadená prvostupňová rozhodnutí zrušil a vrátil k novému posouzení a rozhodnutí.

V případech, kdy předseda rozhodoval jako odvolací orgán podle zákona o státní kontrole, šlo vesměs o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a v jednom případě o námitky k podjatosti kontrolujících osob. U tohoto okruhu případů bylo vesměs napadené rozhodnutí potvrzeno, v jednom případě bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání a rozhodnutí.

Registrace

Činnost Odboru registru v roce 2002 a její výsledky lze rozdělit do několika následujících oddílů.

Za prvé to bylo pokračování ve vlastní registrační činnosti oznámení o zpracování osobních údajů.

V porovnání s rokem předcházejícím byl počet nových podaných oznámení nižší a v žádném období neproběhla podobná kulminace jako v období kolem května roku 2001, kdy končil termín daný zákonem pro podání oznámení. Oznámení však měla kvalitativně vyšší úroveň, což je známkou lepší informovanosti veřejnosti o zákoně o ochraně osobních údajů. Mírný nárůst byl zaznamenán koncem roku 2002, a to především z důvodu ukončení činnosti okresních úřadů. Oproti tomu stoupl počet změn u registrovaných správců opět v souvislosti s již výše uvedeným ukončením činnosti okresních úřadů ke 31. 12. 2002 a převodem jimi oznámených zpracování osobních údajů na pověřené obce, a to především v oblasti knihovnictví a náhradní civilní služby.

V roce 2002 byl Odbor registru hodnocen v závěrečné zprávě expertů Evropské komise, tzv. Peer Review, a to následovně: *„Registrování firem a jiných institucí, které zpracovávají osobní údaje (pokud mají povinnost registrace) je úkolem odboru, který tvoří část Sekce I. Experti Peer Review si zevrubně prohlédli praktické operace, hlavně ty, které se týkají shromažďování a uchovávání údajů pomocí optického skenování a softwarově podporované testy správnosti. Doposud byly údaje publikovány jednou za dva měsíce a v nejbližších týdnech budou veřejnosti zpřístupněny prostřednictvím internetu. Úřad může provádět hodnocení a analýzu údajů, které jsou uloženy v příslušné databance. Vysoký technický standard systému a efektivnost postupů jsou pozoruhodné, zejména vezmeme-li v úvahu poměrně krátkou dobu, která uplynula od založení Úřadu.*

Je obtížné posoudit, jaký účinek má registrační proces na kvalitu ochrany údajů v zemi. Úřad odhaduje, velmi všeobecně řečeno, že 19 000 registrací představuje asi 50 % těch, kteří mají povinnost se registrovat. Byly případy, kdy výzva k registraci zasláná Úřadem nebo jeho reakce na obdržení oznámení vedly k nápravě činností při zpracování.“

Hodnocení je tedy velmi pozitivní. Pro řadu zástupců jednotlivých zemí byla organizace práce Odboru registru i svým způsobem inspirativní pro činnost obdobného úřadu ve vlastní zemi.

Spolupráce Úřadu se španělskou Agenturou na ochranu dat v rámci twinningového projektu Phare se příznivě rozvinula do velmi úzké oboustranné spolupráce odborů obou zemí se vzájemnou výměnou zkušeností a pracovních postupů, protože český úřad, z důvodu pozdější platnosti příslušného zákona než ve Španělsku, mohl být vybaven modernějšími informačními technologiemi, a tím i vyšší a efektivnější rychlostí zpracování těchto oznámení, zvláště bylo-li použito formulářů vydaných Úřadem pro ochranu osobních údajů.

Druhý pohled na činnost Odboru registru se naskýtá v oblasti vlastní organizace odboru. Došlo k zásadním změnám v několika oblastech, a to především v oblasti posuzování jednotlivých oznámení a v oblasti vlastní administrace jednotlivých úkonů.

Z pohledu posuzování jednotlivých oznámení lze konstatovat, že v důsledku organizačních změn probíhajících v rámci celého Úřadu byla veškerá činnost administrativní i rozhodovací předána komplexně Odboru registru. Bylo zrušeno Samostatné oddělení posuzování žádostí s tím, že vlastní posouzení bylo přesunuto do Odboru registru, s konzultační spoluprací s Odborem legislativním a právním pro zvláště složitá oznámení. V rámci této součinnosti jsou řešena především oznámení, ze kterých vyplývá shromažďování citlivých osobních údajů bez souhlasu subjektu údajů bez opory v zákoně, a to především ve fázi odpovědi těchto správců na dotazy na právní titul těchto shromažďování a zpracování osobních údajů. Vlastním přenesením rozhodovací činnosti do Odboru registru došlo k dalšímu zefektivnění práce a celého procesu registrace. Zároveň to však přineslo i větší míru zátěže na odbornost a kvalifikaci pracovníků odboru.

V oblasti vlastní administrace úkonů bylo v rámci registru zavedeno několik nových kroků, které umožňují zautomatizovat další úkony, u nichž není nutné následné rozhodování. Např. při rozhodnutí odborného pracovníka o zamítnutí podaného oznámení je automaticky vytvořen dopis s doplněním pouze příslušného konkrétního odůvodnění pracovníkem odboru, který vytvoření dopisu povoloval, a jeho následné zařazení do správné skupiny odpovídajících rozhodnutí. Tím je usnadněna především přehlednost uspořádání jednotlivých rozhodnutí, jejich dostupnost i následné statistické zpracování. V důsledku toho je průměrná doba zpracování oznámení a provedení registrace cca 5 pracovních dnů ode dne doručení Úřadu.

Další změny došel i grafický vzhled sdělení o registraci a jednotlivých oznámeních, což bylo umožněno výše uvedenými kroky.

Nemalý význam má i zveřejnění registru, tedy jeho veřejně přístupných částí, na internetu. Registr je takto přístupný široké veřejnosti a od konkrétních správců lze jednotlivé registrace i vytisknout. Tento krok zefektivnil činnost Odboru registru především v oblasti dotazů, kterých i tak bylo v roce 2002 zhruba 700, možnost odkázat na internetovou podobu registru však odstranila velmi zátěžovou administrativní práci odboru spojenou především

s vypisováním a kopírováním jednotlivých registrací pro potřeby široké veřejnosti, která měla do té doby k dispozici pouze Věstník vydávaný Úřadem pro ochranu osobních údajů. Ten však byl z tohoto pohledu pro širší veřejnost nedostatečně přístupný.

STAV ŽÁDOSTÍ O REGISTRACI KE DNI 31. 12. 2002

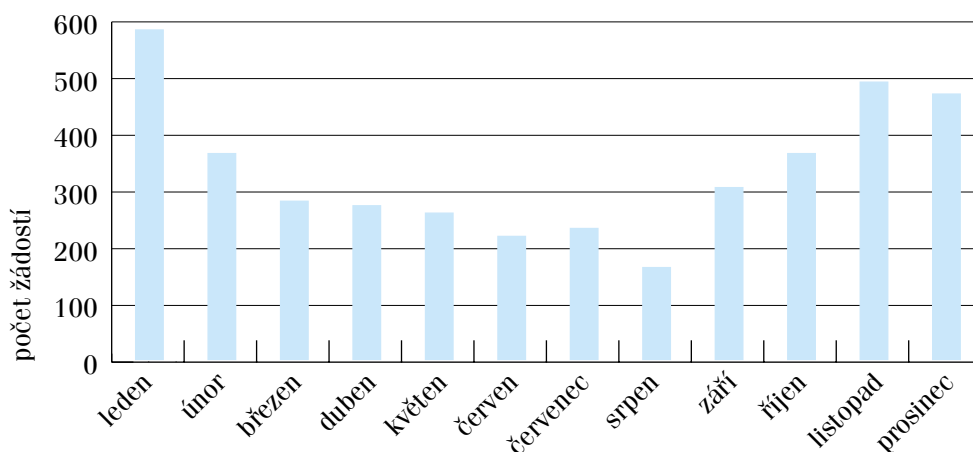
Celkový počet podaných oznámení	20 883
Počet zaregistrovaných správců	17 703
Celkový počet registrací	20 143
Počet přerušených oznámení	134
Počet ukončených registrací ze strany správce	283
Počet ukončených správních řízení ze strany správce	93
Počet nepovolených registrací ze strany Úřadu	192
Počet zamítnutých oznámení	4

Výrazný nárůst ukončených registrací ze strany správce byl způsoben především ukončením činnosti okresních úřadů ke 31. 12. 2002.

Významný je i nárůst nepovolených registrací v porovnání s rokem 2001, ke kterým dochází především z důvodu neúplných oznámení o zpracování osobních údajů a jejich následného nedoplnění ze strany oznamovatele.

Úřad pro ochranu osobních údajů v roce 2002 postupoval velmi liberálně proti těm, kteří nereagovali na první výzvy k doplnění svých oznámení a ještě zasílal další urgenci k doplnění s původním textem rozhodnutí o přerušení řízení. Přesto velká skupina žadatelů ani po této urgenci nereagovala, a proto jim nebylo zpracování osobních údajů povoleno.

POČTY OZNÁMENÍ O REGISTRACI V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH

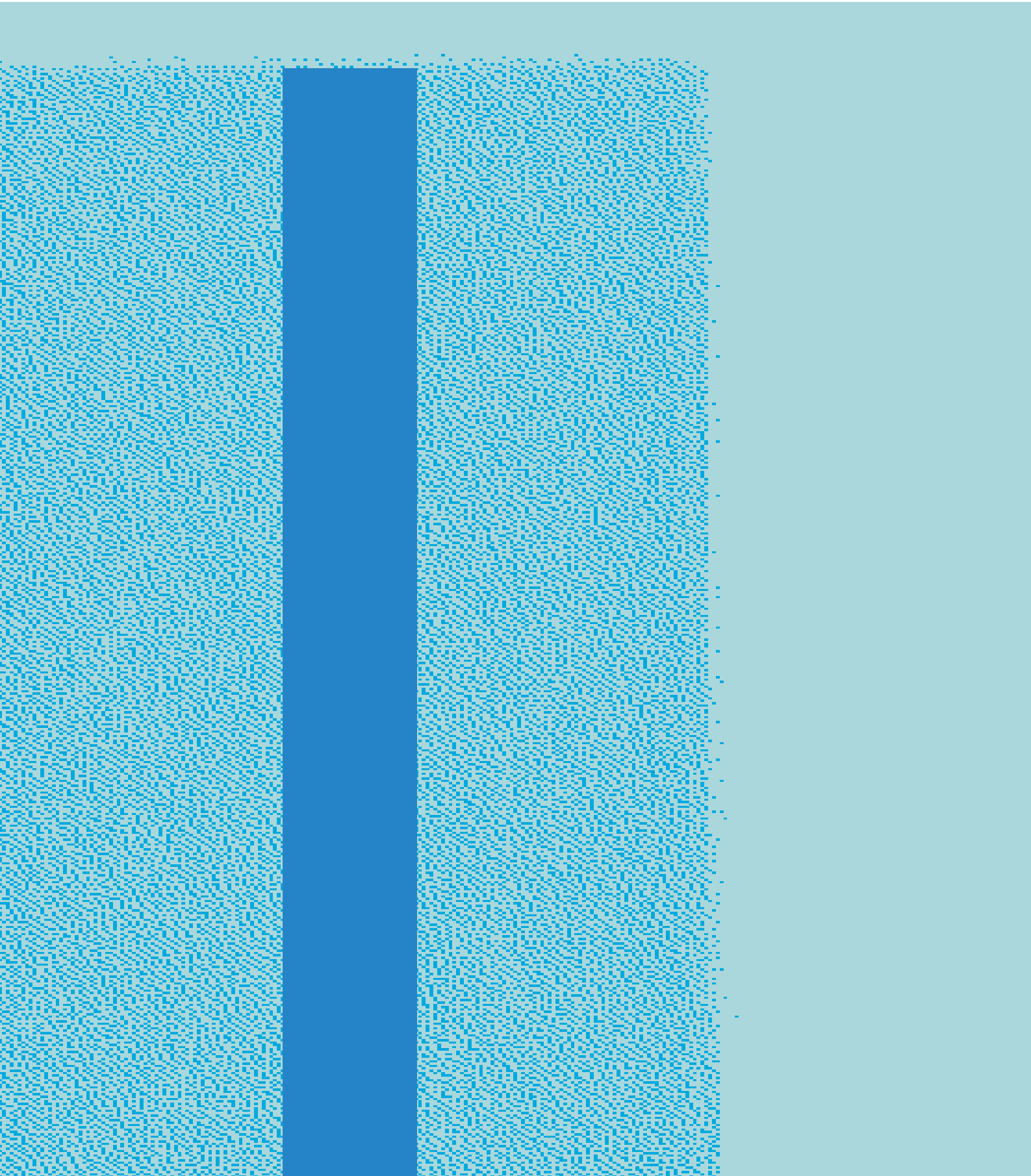
PŘEHLED PŘEDMĚTŮ PODANÝCH OZNÁMENÍ A PROFIL V NICH OBSAŽENÝCH ÚDAJŮ

		Fyzických osob	Právnických osob	Celkem
Účel zpracování	Nabízení obchodu nebo služeb subjektům údajů	4 353	2 135	6 488
	Poskytování zdravotní péče	219	338	557
	Jiné posuzování zdravotního stavu	333	437	770
	Archivnictví vedené na základě zákona	290	1 740	2 030
	Vědecká činnost	34	154	188
	Statistika	1 188	1 976	3 164
	Ochrana práv oznamovatele	192	1 533	1 725
	Oprávněné zveřejňování osobních údajů	122	661	783
	Ochrana důležitých zájmů subjektů údajů	439	885	1324
	Plnění smlouvy uzavřené oznamovatelem	1 409	3 406	4 815
	Jednání o smluvním vztahu	3 326	4 056	7 382
	V rámci souhlasu subjektu údajů	4 562	6 320	10 882
Kategorie osobních údajů	Adresní a identifikační údaje	8 337	11 220	19 557
	Národnostní, rasový nebo etnický původ	276	478	754
	Politické postoje	12	47	59
	Členství v politických stranách, hnutích, odb. či zam. org.	19	478	497
	Náboženství a filozofické přesvědčení	30	108	138
	Trestná činnost	122	861	983
	Zdravotní stav	1 922	1 796	3 718
	Sexuální život	42	105	147
	Jiné osobní údaje	2 561	2 589	5 150
Kategorie subjektů údajů	Zákazníci (klienti) oznamovatele	6 118	5 845	11 963
	Členové oznamovatele	61	2 132	2 193
	Zaměstnanci oznamovatele	899	4 593	5 492
	Osoby s jiným vztahem k oznamovateli	2 511	2 664	5 175
	Osoby bez vztahu k oznamovateli	1 035	1 864	2 899
Zdroje údajů	Přímo od subjektu údajů	8 374	11 198	19 572
	Z veřejných zdrojů	951	1 195	2 146
	Od jiného správce	2 272	1 729	4 001

PŘEHLED PŘEDMĚTŮ PODANÝCH OZNÁMENÍ A PROFIL V NICH OBSAŽENÝCH ÚDAJŮ

		Fyzických osob	Právnických osob	Celkem
Způsob zpracování	Manuální	7 456	7 977	15 433
	Automatizované	3 585	7 455	11 040
	Vlastními pracovníky	1 088	8 532	9 620
	Zpracovatelem	1 669	2 233	3 902
Příjemce	Nebudou jiní příjemci než oznamovatel	3 716	6 636	10 352
	Právnícké osoby	4 448	4 792	9 240
	Fyzické osoby	1 730	1 256	2 986
	V České republice	4 516	4 536	9 052
	V zahraničí	221	790	1 011
Zajištění ochrany údajů	Zámky, mříže apod.	7 832	10 223	18 055
	Kryptování	68	478	546
	Bezpečnostní směrnice	282	2 453	2 735
	Antivirová ochrana	2 396	5 729	8 125
	Bezpečnostní zálohy	1 602	4 775	6 377
	Přístupová práva	2 952	6 614	9 566
	Bezpečnostní směrnice	490	2 988	3 478
	Elektronické zabezpečení	1 068	3 929	4 997
	Centrální pult ochrany	400	2 199	2 599
	Jiné	558	253	811
Přenos do zahraničí	NE	8 239	10 580	18 819
	ANO – jednorázový	80	243	323
	ANO – opakovaný	179	680	859
Propojení*	ANO	4 975	3 080	8 055
	NE	3 549	8 402	11 951

* Míněno je propojení na jiné správce nebo zpracovatele.

Dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů

Činnost Odboru kontroly

Hlavním úkolem Odboru kontroly Úřadu pro ochranu osobních údajů je přijímat stížnosti a podání týkající se zpracování osobních údajů a poté pracovat na jejich vyřízení. V roce 2002 se Odbor kontroly takto zabýval 755 podáními uvedeného charakteru. Úřad je získal:

- písemnými resp. elektronickými podáními především občanů, ale i právnických osob a státních orgánů, eventuálně novinářů
- na základě osobních návštěv stěžovatelů
- monitorováním tištěných i elektronických médií

Prvním úkolem Odboru kontroly je stížnost zevrubně prozkoumat a zjistit míru její důvodnosti. V návaznosti na stížnost proto bývají často prováděna další zjištění k objektivizaci popisovaného stavu, aniž by ovšem byla zahajována řádná kontrola. Dotazovaný subjekt, kterým může být jak stěžovatel, tak zejména subjekt, vůči němuž podání směřuje, sice v tomto okamžiku ještě není právně zavázán k poskytnutí příslušných informací, prakticky se však Úřad dosud nesešel s jednoznačným odmítnutím odpovědi.

V této souvislosti je nutno předeslat, že v rámci příslušných šetření Úřad zásadně nesděljuje třetím osobám identitu stěžovatele, resp. totožnost stěžovatele odhaluje výhradně na základě jeho souhlasu. Stejně tak neodmítá zabývat se stížností z důvodu anonymity stěžovatele. Tato procedura ovšem není výslovně upravena žádným zákonným ustanovením, a je proto předmětná při novelizaci zákona.

Je ovšem nutno zmínit i skutečnost, že řada stížností je již po prvním prozkoumání shledávána jako neopodstatněná, a to z následujících důvodů:

- Množství stížností je podáno na základě skutečnosti, že správce (především určitá firma, ale i státní instituce) nesplnil očekávání stěžovatele týkající se dodání určitého zboží, služby, vydání rozhodnutí apod. Problém se tedy vlastně netýká zpracování osobních údajů, ale této údajné dimenze nabývá až v oka-

mžiku, kdy stěžovatel nebyl uspokojen v řízení podle jiných předpisů, resp. kdy usoudil, že tento proces (např. podání soudní žaloby) by s sebou nesl pro něj nepřiměřené překážky (viz též dále).

■ Stěžovatelé požadují rozhodnutí ohledně uspokojení svých individuálních nároků, např. vyslovení povinnosti zaplacení peněžní úhrady, povinnosti omluvy apod. a stejně tak se domáhají řízení podle zrušeného zákona č. 256/1992 Sb. Úřad pro ochranu osobních údajů je ovšem oprávněn působit k odstranění systémových vad při zpracování osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů a jiné, zejména individuální nároky, je třeba řešit prostřednictvím soudu.

Na druhé straně je třeba připomenout, že by bylo nutno podat několik kompetenčních žalob čelících rozhodnutím soudů, podle nichž by Úřad pro ochranu osobních údajů byl příslušný i k takovýmto rozhodnutím. V této záležitosti dosud nebylo vydáno žádné konečné rozhodnutí. Nicméně je třeba mít na zřeteli, že věc může dále zkomplikovat novela § 9 občanského soudního řádu, která nabývá účinnosti dne 1. 1. 2003. Jí se zrušuje ustanovení ohledně příslušnosti soudů ve věci provozování informačních systémů nakládajících s osobními údaji (tuto činnost je v souladu s ustanovením § 42 zákona o ochraně osobních údajů nutno chápat jako zpracování osobních údajů). Extenzivní výklad této legislativní změny by pak mohl posílit velmi absurdní domněnku, podle níž je Úřad pro ochranu osobních údajů jakožto správní úřad sui generis v rámci jím prováděného kontrolního řízení oprávněn rozhodovat ve věcech občanskoprávní povahy. V této souvislosti není bez významu ani to, že podání stížnosti není vázáno na úhradu poplatku, pro podání stížnosti nejsou předepsány žádné náležitosti, stěžovatel není v postavení účastníka řízení a velmi problematická by byla i otázka výkonu rozhodnutí, stejně tak kontrolující je vázán povinností mlčenlivosti. Na tomto místě je však třeba podotknout, že takovou stížností se Úřad zabývá z hlediska možného přijetí opatření v působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů.

■ Předložená stížnost se týká náhodného, resp. nesystematického zpracování informací, a to např. formou jednorázové informace publikované sdělovacími prostředky. Takovéto záležitosti je ovšem třeba řešit cestou jiných předpisů, především podáním žaloby na ochranu osobnosti podle § 11 a násl. občanského zákoníku.

■ Někdy se stížnost týká zpracování osobních údajů, které je ale upravováno zvláštním zákonem vůči zákonu o ochraně osobních údajů. Zde je také třeba připomenout značné rozšíření nesprávných názorů, podle nichž lze osobní údaje zpracovávat pouze se souhlasem subjektu údajů, resp. zákon o ochraně osobních údajů chápou jako zákaz zpracování osobních údajů. Předmětná podání týkající se zejména vedení katastru nemovitostí nebo obchodního rejstříku

proto nelze akceptovat. Jejich četnost však, podle názoru Úřadu, nastolila otázku, zda by nebylo vhodné přistoupit k legislativním opatřením, na jejichž základě by byl zúžen rozsah zpracovávaných osobních údajů anebo omezeno jejich zpřístupnění (to se týká např. rodného čísla). V tomto smyslu se kromě jiného Úřad touto problematikou také zabýval v rámci své legislativní činnosti (srv. s. 9).

■ Obdobná je situace, kdy stížnost je podána, aniž stěžovatel nejprve využil svého práva vůči správci zamezit zpracování osobních údajů (např. podle § 5 odst. 6 zákona o ochraně osobních údajů) anebo je podána až po udělení řádného souhlasu se zpracováním osobních údajů, přičemž subjekt údajů nevyužil své právo na odvolání tohoto souhlasu. V tomto případě Úřad poukazuje na nutnost primárně využít předmětných práv s tím, že kontrolu zahájí až v případě nedostatečné odezvy správce.

■ Řada stížností je formulována natolik široce nebo obecně, že neumožňuje zahájení efektivní kontroly.

Je-li stížnost shledána důvodnou, je věc dále řešena ve spolupráci s inspektorem. Zpravidla je zahájeno kontrolní řízení, není ale vyloučeno, v případě, že se jedná o pouhý záměr zpracovávat osobní údaje, že při řešení věci je poskytnuta konzultace ze strany Úřadu. Stejně tak by výjimečně bylo možno upustit od kontroly, pokud subjekt, vůči němuž stížnost směřuje, bezprostředně po prvním kontaktu s Úřadem pro ochranu osobních údajů provede účinná nápravná opatření. Ani tato opatření by však nevyklučovala sankční řízení podle Hlavy VII zákona o ochraně osobních údajů.

Důvodné stížnosti pak indikují především následující nedostatky při zpracování osobních údajů (na tomto místě je však nutno předeslat, že řada problémů popsaná v minulé Výroční zprávě i nadále přetrvává):

❶ V souvislosti s přímým marketingem (direkt marketingem) se ukazuje jako přetrvávající problém nejasný zdroj údajů využívaných pro oslovení potenciálních klientů. Je to zřejmě způsobeno i skutečností, že většina dat byla získána ještě před účinností zákona o ochraně osobních údajů. Dále řada firem zjevně překračuje rámec ustanovení § 5 odst. 6 až 10 zákona o ochraně osobních údajů, aniž by byl vyžádán řádný souhlas subjektu údajů. Věc navíc komplikuje častá neochota firem se subjekty údajů řádně komunikovat. Uvedené problémy tak mj. svědčí i o tom, že fakticky dosud nebyl zcela překonán názor, podle něhož jsou osobní údaje plně k dispozici jejich správci, zatímco zákon o ochraně osobních údajů vychází z opačné premisy, podle níž je v zásadě na subjektu údajů (až na zákonem připuštěné výjimky), jak bude s těmito daty naloženo.

② Stále dochází k nadužívání rodného čísla, vycházejícímu z nesprávného názoru, podle něhož je rodné číslo jakýmsi absolutním identifikátorem fyzické osoby a vlastně tedy i přirozeným doplňkem jména a příjmení. Úřad pro ochranu osobních údajů ovšem vychází ze skutečnosti, že pro identifikaci fyzické osoby plně postačí znalost jejího plného jména, adresy a případně i data narození. Jeho zpracování proto připouští, pouze stanoví-li tak zvláštní zákon (např. pro účely sociálního zabezpečení apod.). V opačném případě se jedná o nadbytečný údaj zpracovávaný v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů. Tím však Úřad nevylučuje možnost zavedení speciálního identifikátoru (např. zákaznického čísla).

Je třeba připomenout, že znalost rodného čísla obecně lze zneužít k nedovolenému propojování jednotlivých evidencí ústíci do nepřipustného monitorování fyzické osoby. Je ovšem třeba konstatovat, že nadužívání rodného čísla je v současné době natolik „masové“, že k jeho odstranění bude zjevně nezbytná novela zákona č. 133/2000 Sb., která toto výslovně zakáže a stanoví přechodnou lhůtu k dosažení vyhovujícího stavu. (Srv. Činnost Úřadu v oblasti právní, s. 9)

③ Zpracováním osobních údajů je třeba chápat i systematické pořizování obrazových (kamerových) záznamů identifikovatelných fyzických osob.

Tuto činnost sice lze provádět i bez výslovného právního titulu, jakým je např. zákon č. 283/1991 Sb., a bez souhlasu subjektu údajů, a to na základě ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, umožňujícím zpracovávat osobní údaje, je-li to nezbytné pro ochranu práv správce a není-li to v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života.

K dosažení souladu se zákonem o ochraně osobních údajů však je třeba splnit především následující podmínky:

- Monitorování se nesmí provádět v prostorách určených k ryze soukromým úkonům.
- Je třeba zřetelně stanovit legitimní účel, k jakému mohou být předmětné záznamy využity.
- Na monitorování je třeba předem upozornit (např. viditelně umístěným nápisem). V této souvislosti je třeba připomenout, že ustanovení § 11 odst. 8 zákona o ochraně osobních údajů ukládá povinnost subjektu údajů informovat o postupu podle § 5 odst. 2 písm. e) posledně citovaného předpisu.
- Pořízené záznamy musí být účinně chráněny před zneužitím.

Právě tyto podmínky však nebývají ve všech případech respektovány.

④ Úřad pro ochranu osobních údajů i nadále potírá činnost spočívající v kopírování dokladů a následném uchovávání kopií dokumentů, což je často formulováno jako podmínka pro poskytování služeb.

I nadále Úřad vychází z názoru, že v osobních dokladech (např. občanském průkazu) je obsaženo podstatně více údajů než je nezbytné k poskytnutí služby (např. k uzavření smlouvy), a tudíž vedení předmětných kopií není potřebné. Takové jednání pak nelze zdůvodnit ani častým odkazem na zajištění přesnosti osobních údajů. Z uvedeného hlediska však nelze odmítnout variantu uchování příslušných kopií, pokud by byly nadbytečné údaje znečitelněny. V této souvislosti však také nelze pominout fakt, že částí veřejnosti je nelibě snášen výklad Úřadu v tom smyslu, že kopírování osobních dokladů nelze jednoduše zakázat jako zpracování *contra lege*, neboť pro takový postup dosud nebyla nalezena dostatečná opora v zákoně. Doporučení subjektům údajů, aby trvaly na dodatečných úpravách kopie dokumentů (např. začerněním), neznamenají neochotu přijmout potřebné sankce vůči správci, nýbrž chtějí najít přijatelné řešení pro účinnou ochranu práv fyzických osob. K tomu lze dodat, že začernování určitých částí listin je např. v archivní praxi zcela běžným postupem při práci s dokumenty, jejichž obsah má být zčásti utajen (např. z důvodu ochrany práv třetích osob).

5 Úřad pro ochranu osobních údajů i nadále působí proti zveřejňování seznamu dlužníků. Vychází z toho, že předmětný postup nepředstavuje legální cestu k vymožení dluhu. Navíc nelze připustit názor, že občan tím, že je dlužníkem, ztrácí právo na ochranu soukromí. Z tohoto důvodu nelze akceptovat názor, podle něhož by příslušný úkon povolovalo ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Zároveň je však třeba zdůraznit, že Úřad nepovažuje za nepřijatelné zpřístupnění osobních údajů formou veřejné vyhlášky, je-li tento postup v souladu se zvláštní právní úpravou (správní řád). Stejně tak se Úřad pro ochranu osobních údajů nestaví proti inzerátům hledajícím dlužníky určité osoby, mají-li takto získané údaje sloužit pro účely konkurzního řízení.

6 Řada správců se pokouší ustanovení zákona o ochraně osobních údajů de facto obejít prostřednictvím vyžadovaného souhlasu subjektu údajů. Takovýto souhlas bývá formulován velmi široce - zejména v něm není v rozporu s ustanoveními § 5 odst. 5 a § 9 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů konkrétně vymezeno, jaké osobní údaje mají být zpracovávány, pro jaké účely a jakými správci. Stejně tak zde často nebývá vymezena lhůta pro zpracování osobních údajů, případně je tato lhůta nepřiměřeně dlouhá. Dále bývá poskytnutí určité služby podmínováno souhlasem se zpracováním osobních údajů pro účely, které s touto službou nijak nesouvisí, což indikuje rozpor s ustanovením § 5 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně osobních údajů.

7 V roce 2002 došlo k několika zneužitím osobních údajů osob, které vyslovily podporu určité petici podle zákona č. 85/1990 Sb. Úřad vychází z toho, že příslušná data slouží pouze pro účely vyřízení petice podle posledně citovaného před-

pisu a nesmí být zpřístupňována žádným třetím osobám. Opačný postup by znamenal porušení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně osobních údajů.

8 Úřad pro ochranu osobních údajů obdržel stížnost na zaměstnavatele, týkající se předávání osobních údajů zaměstnanců komerčním pojišťovnám pro účely sjednání pojistné smlouvy, a to bez předchozího projednání takového postupu s dotyčnými zaměstnanci. Takové jednání je třeba kvalifikovat jako porušení zákona o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů (vycházet přitom lze i ze zákona č. 65/1965 Sb. – zákoník práce –, který výslovně v § 60 uvádí, že informace o zaměstnanci lze sdělovat pouze s jeho souhlasem – s výjimkou potvrzení o zaměstnání).

9 V několika případech byl Úřad upozorněn na nevhodně zpracované aplikace některých správců v prostředí sítě internet, v jejichž důsledku mohlo dojít ke krácení práv subjektu údajů. Jednalo se o správu clientských informací, jejíž funkcí měla být jakási „samoobsluha“ pro vybrané funkce, vycházející ze smluvního vztahu mezi správcem a klientem. Volby funkcí se prováděly prostřednictvím potvrzování určitých odkazů v prostředí automatizované sekce. Problematickým se však jevil způsob, jímž správce hodlal získat souhlas se zpracováním osobních údajů pro marketingové využití. Pro tuto funkci totiž nastavil pouze volbu souhlasu, aniž by stejným postupem bylo možno vyslovit i nesouhlas. Na základě upozornění Úřadu byly tyto internetové aplikace vhodným způsobem upraveny.

Dále Odbor kontroly v 9 případech inicioval podání orgánům činným v trestním řízení. Vycházel v těchto případech z toho, že je třeba upřednostňovat zájem na objasnění trestné činnosti před řízením podle zákona o ochraně osobních údajů. Zároveň však Odbor kontroly orgánům činným v trestním řízení poskytl řadu konzultací, bylo-li předmětem jejich zájmu zpracování osobních údajů. Z druhé strany ovšem Odbor kontroly převzal řadu podnětů od těchto orgánů. Toto se týkalo zejména situací, kdy došlo k odložení věci jelikož předmětné jednání nenaplnovalo znaky trestného činu, avšak mohlo se jednat o přeštok podle § 44 zákona o ochraně osobních údajů, anebo situací, kdy výsledky šetření naznačovaly, že jednání signalizuje určitou systematickou závadu při zpracování osobních údajů.

Odbor kontroly dále plní úkoly orgánu příslušného k projednávání přestupků podle § 44 zákona o ochraně osobních údajů. V této souvislosti je nutno poukázat i na fakt, že několik věcí bylo nutno odložit z důvodů přechodné lhůty podle § 47 zákona o ochraně osobních údajů. Stejně tak se v několika případech spáchání přestupku nepodařilo spolehlivě prokázat. Projednávána byla především pochybení týkající se:

- nadužívání rodných čísel,
- porušení povinnosti mlčenlivosti,
- neoprávněné zveřejňování osobních údajů.

Odbor kontroly Úřadu se zúčastnil i aktivit, týkajících se začlenění České republiky do Schengenského systému a do Europolu.

Smyslem této účasti je ze strany Úřadu jednak zajištění obecné úrovně legislativy České republiky týkající se ochrany osobních údajů v souladu s požadavky příslušného *acquis*. Druhým úkolem je zajištění schopnosti Úřadu přebrat úkoly vyplývající z tohoto *acquis* ve vztahu k zajištění dozorových funkcí nad příslušným zpracováním osobních údajů.

První z úkolů byl splněn již dříve tím, že Česká republika přijala zákon o ochraně osobních údajů vyhovující podmínkám Úmluvy č. 108/1981 a tuto úmluvu ratifikovala. Druhý úkol byl v zásadě splněn zřízením Úřadu pro ochranu osobních údajů, který je schopen zajistit požadovanou úroveň kontroly. Je však ještě nutno dosáhnout personálního navýšení kontrolních pracovníků a zajistit jim odpovídající pracovní podmínky. Toto bylo konstatováno a akceptováno na řadě jednání (i mezinárodního charakteru), která byla k předmětným záležitostem vedena.

Zároveň je nutno zdůraznit, že Úřad není a ani nemůže být odpovědný za budování a provoz systémů zpracování osobních údajů sloužících k zajištění funkcí předmětných institucí. Bylo by to v příkrém rozporu s výkonem dozorové funkce na příslušných úsecích.

Výňatek ze statistické evidence přestupků projednávaných přestupkovým orgánem Odboru kontroly Úřadu za rok 2002

Počet věcí zaevidovaných v přestupkovém protokolu za rok 2002 17

Z toho:

- **odevzdáno** k projednání Úřadu policií nebo jiným orgánem 6
- **oznámení** o přestupku občany 1
- **vlastním zjištěním** při šetření stížností, vyplynulo ze stížností 10

Vyřízeno:

- **uložením sankce – pokuty** (pokuty zaplacený) 5
- **odložením** z důvodu nezjištění pachatele 2
- **odložením** z důvodu nezjištění podkladů
opravňujících zahájení řízení 2
- **odložením** z důvodu ust. § 47 – přechodné období do 31. 12. 2002 . . . 5
- **ostatní** – postoupeno inspektorům Úřadu 1
 - vráceno okresnímu státnímu zastupitelství 1
- **neukončeno** (rozpracováno) v roce 2002
 - převedeno do roku 2003 1
- **odvolání proti rozhodnutí – odpor** 0

Podněty šetřené Odborem kontroly Úřadu v roce 2002 (po jednotlivých oblastech)

Bankovníctví	32
Pojišťovnictví	17
Zdravotnické a sociální služby	19
Personalistika	0
Marketing	29
Obchod	25
Doprava	9
Komunikace	7
Veřejná správa	67
Média	18
Služby	19
Vzdělávací a vědecké instituce	1
Výrobní sféra	3
Občanská sdružení, spolky, nadace	17
Ostatní	15
Celkem	278

Činnost inspektorů Úřadu

Kontrolní činnost Úřadu byla vykonávána inspektory, kteří jsou podle ustanovení § 33 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů oprávněni vykonávat kontrolu, řídit kontrolu a vypracovávat kontrolní protokol. Na některých kontrolách se podíleli, v souladu s ustanovením § 30 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů, i další zaměstnanci Úřadu, zejména Odboru kontroly.

Kontrolní činnost Úřadu v roce 2002 byla prováděna v souladu s § 31 zákona na základě kontrolního plánu nebo na základě podnětů a stížností občanů.

Na základě kontrolního plánu pro rok 2002 byly provedeny 23 kontroly. Ty byly obvykle kontrolami komplexními, náročnými zejména po stránce časové, technické i právní. Ostatních 40 kontrol, realizovaných na základě podnětů (a to i mediálních), bylo z větší části kontrolami krátkodobými, zaměřenými zejména na konkrétní podnět či stížnost. Rozsah kontrolní činnosti je však limitován skutečností, že inspektoři nemají k vytvoření kontrolních týmů, zejména pro komplexní kontroly, potřebný počet kvalifikovaných kontrolních pracovníků.

Kontrolní činnost v roce 2002 probíhala ve velmi širokém spektru oborů. Jako zásadní lze označit kontroly v oblasti bankovníctví, pojišťovnictví, u orgánů a organizací veřejné správy (zejména ústředních), energetických společností, telefonních operátorů a dopravních společností.

Co se týče nejčastěji frekventovaných závad, nelze říci, že by některá specifická porušení zákona byla výrazně převažující. Obecně však platí, že zejména

úroveň zabezpečení osobních údajů proti různým druhům zneužití byla u kontrolovaných subjektů obvykle nedostatečná. Tato skutečnost vyplývá ze zpravidla vyšší orientace kontrolovaných subjektů na konkrétní technické postupy zabezpečení dat, které ovšem nebývají systémově a systematicky prováděny. Naopak bývá obvykle zjišťována absence právního vědomí z hlediska ochrany osobních údajů, zejména u řídicích struktur jednotlivých kontrolovaných subjektů. Důsledkem pak je, že ochrana dat je prováděna pouze intuitivně, na úrovni technického personálu zabezpečujícího elektronické informační systémy organizace.

Z kontrol, zahájených v roce 2001, jich bylo v roce 2002 dokončeno 15. Nově bylo v roce 2002 zahájeno 61 kontrol, z nichž 43 bylo dokončeno. Zbývajících 18 nedokončených kontrol přechází do roku 2003.

V rámci dokončených kontrol byla 41 kontrolovanému subjektu uložena nápravná opatření, z toho v sedmi případech byla uložena likvidace osobních údajů. Šestnácti kontrolovaným subjektům nebyla nápravná opatření uložena, částečně proto, že drobné nepřesnosti byly odstraněny v průběhu kontroly a částečně proto, že nebylo zjištěno žádné porušení zákona o ochraně osobních údajů.

Podle výsledků kontrol bylo zjištěno časté porušování § 5 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů. Celkem 19 subjektů neshromažďovalo osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu. Jeden subjekt porušil povinnost stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů. Deset subjektů nesplnilo povinnost uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Jeden subjekt nezpracovával osobní údaje v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Čtyři subjekty neplnily povinnost shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně a sedm subjektů sdružovalo osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům. Jeden kontrolovaný správce porušil povinnost zpracovávat pouze pravdivé a přesné osobní údaje.

Časté bylo rovněž porušování povinnosti zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů dle § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů. Toto ustanovení porušilo celkem 15 kontrolovaných subjektů. Náležitosti uděleného souhlasu dle § 5 odst. 5 a § 9 zákona o ochraně osobních údajů nesplnilo 5 kontrolovaných subjektů.

Celkem 14 kontrolovaných subjektů nesplnilo povinnost uzavřít řádnou smlouvu o zpracování osobních údajů se zpracovatelem podle § 6 zákona o ochraně osobních údajů.

Jeden kontrolovaný subjekt nedodržel povinnost dbát na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů, ze strany devíti kontrolovaných subjektů nebyla splněna povinnost řádně informovat subjekty údajů podle § 11 zákona o ochraně osobních údajů. Čtyři kontrolovaní správci porušili povinnost poskytnout informace o osobních údajích.

Řádná bezpečnostní opatření podle § 13 zákona o ochraně osobních údajů, aby nemohlo dojít ke zneužití osobních údajů, nepřijalo celkem 19 kontrolovaných subjektů.

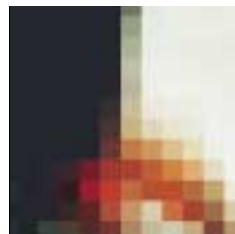
V jednom případě bylo zjištěno, že zaměstnanci správce nezpracovávali osobní údaje pouze za podmínek a v rozsahu správcem stanoveném, čímž správce porušil ustanovení § 14 zákona o ochraně osobních údajů. Osm kontrolovaných subjektů nesplnilo oznamovací povinnost podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů, dva subjekty nepožádaly o povolení předávat osobní údaje do zahraničí podle § 27 tohoto zákona.

Na základě kontrolních zjištění byla zahájena 3 správní řízení o uložení pokuty za správní delikt. Jedno řízení bylo dokončeno a byla uložena pokuta ve výši 3 miliony Kč.

Na základě kontrolních zjištění nebylo podáno žádné trestní oznámení.

KONTROLNÍ ČINNOST INSPEKTORŮ ÚŘADU (PO JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH)

Obor předmětu kontroly	Kontroly komplexní nebo zvláště rozsáhlé			Kontroly jednorázové			Celkem
	Zahájeno 2001, ukončeno 2002	Zahájeno i ukončeno 2002	Zahájeno 2002, neukončeno	Zahájeno 2001, ukončeno 2002	Zahájeno i ukončeno 2002	Zahájeno 2002, neukončeno	
Bankovníctví	3	5	1	2	4	2	17
Pojišťovnictví	1						1
Zdravotnictví, sociální služby	1	2	2		2	1	7
Personalistika		1			2		3
Marketing		1	1			1	3
Obchod	1	2			2	1	6
Doprava	1	3			1		5
Komunikace	1	1	1				3
Veřejná správa	3	3	3		4		13
Média	1		1				2
Služby		3	2		3	1	9
Vzdělávací a vědecké instituce							0
Výrobní sféra					1		1
Občanská sdružení, spolky, nadace	1	1	1		2		5
Ostatní							0

Elektronický podpis

Postavení a působnost Úřadu v oblasti elektronického podpisu

Novelou zákona o ochraně osobních údajů byly v roce 2001 Úřadu svěřeny kompetence ústředního správního úřadu i pro oblast elektronického podpisu a pro vydávání prováděcích právních předpisů v rozsahu stanoveném v zákoně o elektronickém podpisu. Tím byla dořešena i zásadní připomínka k zákonu o ochraně osobních údajů a aktem přijetí novely byla dána Úřadu možnost vydávat prováděcí právní předpisy podle zákona o elektronickém podpisu.

Prvořadým úkolem bylo v souladu s přijatými právními předpisy přistoupit k praktickému posuzování žádostí o udělení akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb a k vyhodnocování nástrojů elektronického podpisu.

Právní předpisy

S účinností dnem 10. října 2001 byla vydána Vyhláška č. 366/2001 Sb., o upřesnění podmínek stanovených v § 6 a 17 zákona o elektronickém podpisu a o upřesnění požadavků na nástroje elektronického podpisu. Vyhláška byla zpracována k zákonu č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o elektronickém podpisu). V květnu roku 2002 byl tento zákon novelizován zákonem č. 226/2002 Sb. Zákon o elektronickém podpisu je do značné míry kompatibilní se směrnicí Evropského parlamentu a Rady o elektronických podpisech, což je nutností související s požadavkem na harmonizaci právního řádu České republiky s Evropskou unií. Těmito základními právními předpisy byly vytvořeny podmínky a předpoklady k praktickému používání elektronického podpisu v České republice. Úřad tedy mohl přistoupit k realizaci správních řízení, jejichž požadovaným výstupem měla být žadatelům vydána rozhodnutí Úřadu o udělení akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb a vyslovení shody vyhodnocovaného nástroje elektronického podpisu s požadavky vyhlášky o elektronickém podpisu.

V rámci průběhu správních řízení vycházel Úřad ze skutečnosti, že v rámci Evropské unie dosud nejsou všechny relevantní parametry a postupy jedno-

značně stanoveny, o některých aspektech se diskutuje, sjednocují se názory a případně i praxe v jednotlivých členských státech. Proto byly voleny postupy úzké spolupráce se žadateli a v průběhu správního řízení byly vzájemně upřesňovány požadavky ze strany Úřadu a poznatky z praktického provozování ze strany žadatelů. Cílem bylo naplnění právních předpisů k elektronickému podpisu a co nejužší návaznost na standardy a doporučení Evropského parlamentu a Rady o elektronických podpisech.

Personální požadavky

Posuzování žádostí o udělení akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb nebo vyhodnocování shody nástrojů elektronického podpisu vyžaduje vysokou odbornou znalost pracovníků Úřadu, kteří se museli v této oblasti seznámit na odpovídající úrovni s relevantními právními předpisy, mezinárodními a českými normami a jejich aplikacemi. Především byly kladeny požadavky na rozsáhlé znalosti z oblasti IT/IS (vývoj, provozování, správa, bezpečnost), kryptologie a na zkušenosti z budování a provozování certifikační autority. Proto byl Odbor elektronického podpisu, zabývající se právě touto problematikou, rozšířen o odborníky z příslušných oblastí. Současně musela být přijata opatření k bezpečnostnímu výběru osob, které se budou seznamovat s dokumenty žadatelů, předpokládaných poskytovatelů certifikačních služeb. Tyto dokumenty mají pro poskytovatele vysokou cenu, protože se jedná o jejich know-how, detailní popis jejich informačních systémů a o informace obchodního charakteru. Úřad musí tyto informace náležitým způsobem chránit, a proto tyto dokumenty označuje jako citlivá aktiva, pro která platí zvláštní režim manipulace, a možnost seznamování se s nimi platí jen pro přesně stanovené zaměstnance Úřadu.

Práce s citlivými aktivy

Byl vypracován postup pro práci Úřadu s daty, písemnými a jinými materiály nebo zařízeními, u nichž je považováno za nezbytné, aby byly zvláštním způsobem chráněny před hrozbami ztráty dostupnosti, zneužití, neautorizovaného přístupu k nim či manipulace s nimi. Ochrana musí odpovídat jejich hodnotě nebo míře a závažnosti případných škod. Tato data a písemné a jiné materiály nebo zařízení jsou označovány jako citlivá aktiva a nakládání s nimi se řídí interní směrnici Úřadu. Za citlivá aktiva se vždy považují dokumenty poskytovatelů certifikačních služeb ve smyslu § 2 vyhlášky č. 366/2001 Sb., tj. certifikační prováděcí směrnice, celková bezpečnostní politika, systémová bezpečnostní politika, plán pro zvládání krizových situací, plán obnovy a dokumenty dokládající dostatečnost finančních zdrojů.

Vybudování certifikační autority

Pro plnění povinností, které vyplývají přímo ze zákona o elektronickém podpisu, byl realizován projekt na vybudování certifikační autority. Jedná se o pracoviště se zvláštním režimem, tj. s chráněným prostorem, jehož režim odpovídá bezpečnostní politice a je zabezpečen obdobně jako objekty kategorie „D“ podle vyhlášky NBÚ o objektové bezpečnosti. Vybudování vlastní certifikační autority musel Úřad realizovat, aby byl schopen zajistit především požadavek § 13, odst. 3 zákona o elektronickém podpisu, tedy převzít při ukončení činnosti akreditovaného poskytovatele jeho evidenci vydaných kvalifikovaných certifikátů. Přípravená certifikační autorita Úřadu nebude plnit všechny funkce, které plní poskytovatelé certifikačních služeb (§ 2, písm. f a g), a nepovede klasickou správu převzatých certifikátů (např. vydávání seznamu certifikátů, které byly zneplatněny), ale je připravena výhradně pro správu v rozsahu vyplývajícím z povinností stanovených zákonem.

Další část vybudované certifikační autority Úřadu slouží jako systém testovacího a referenčního pracoviště pro implementaci elektronického podpisu. Tento systém je určen k zabezpečení činností, které souvisejí s přípravou pracovníků Úřadu na plnění úkolů souvisejících s hodnocením a kontrolou plnění povinností poskytovatelů certifikačních služeb vydávajících kvalifikované certifikáty. Současně je i výukovým a předváděcím pracovištěm pro zájemce ze státní správy, kteří se chtějí prakticky seznámit s provozováním certifikační autority a s procesem vydávání kvalifikovaných certifikátů.

V rámci Úřadu byla také zprovozněna interní certifikační autorita, která ve zkušebním provozu vydává a spravuje certifikáty zaměstnanců Úřadu pro zajištění vyšší bezpečnosti vnitřní komunikace (podepisování a šifrování vnitřní pošty).

Znalostní báze

Při udělování akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb nebo při provádění vyhodnocování nástrojů elektronického podpisu je nutné vycházet z rozsáhlé báze znalostí ze specifických oblastí, zejména informační bezpečnosti, praktických zkušeností s provozováním certifikačních autorit a používáním elektronického podpisu ve smyslu vydaných právních norem. K tomuto účelu jsou průběžně na Odboru elektronického podpisu získávány a shromažďovány veškeré poznatky z této oblasti, které jsou dále zpracovávány do interních dokumentů Úřadu, přičemž některé jsou publikovány ve Věstníku a na webových stránkách Úřadu. Znalostní báze je nezbytná pro posuzování žádostí o akreditaci, pro hodnocení nástrojů elektronického podpisu, následně pro správní a kontrolní činnosti. Báze je budována jako podpůrný prostředek s cílem zefektivnit práci, v zájmu sjedno-

cení postupů v rámci Úřadu, sdílení znalostí, omezení personálních vlivů a objektivizace. Nezanedbatelnou úlohu má také v oblasti osvětové činnosti. Následným dlouhodobým cílem je dosažení automatizované podpory činností a výstupů.

Udělování akreditací

Úřadu náleží naplnění povinností stanovených v § 9 zákona o elektronickém podpisu: „Udělování akreditací k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb, jakož i dozor nad dodržováním tohoto zákona“.

V roce 2002 Úřad realizoval správní řízení ve věci žádosti podané na konci roku 2001 a udělil akreditaci k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb **První certifikační autoritě, a. s.** ke dni 18. března 2002

Další žádost o udělení akreditace obdržel Úřad v průběhu roku 2002. Řízení ve věci žádosti však bylo z důvodů nesplněných podmínek ze strany žadatele podle § 10 odst. 3 věty druhé a třetí zákona o elektronickém podpisu Úřadem zastaveno. Vzhledem k tomu, že správní řízení má neveřejný charakter a s ohledem na nutnost ochrany práv účastníků správního řízení, není Úřad oprávněn sdělovat další informace týkající se tohoto řízení.

Vyslovení shody nástroje elektronického podpisu

Úřad pro ochranu osobních údajů jako orgán věcně a místně příslušný podle § 9 odst. 2 písm. e) zákona o elektronickém podpisu, vyslovil shodu čtyřem nástrojům s požadavky stanovenými právními předpisy:

nShield F3 SCSI	Hardware verze nC4032W-150, Firmware 5.0 pracující ve FIPS módu	22. 1. 2002
CSA8000	Hardware Revision: G, Firmware Version 1.1 pracující ve FIPS módu	28. 1. 2002
PrivateServer 3.0	Hardware Version 3.0, Firmware Version 3	pracující ve FIPS módu 12. 3. 2002
Luna CA³	Hardware od společnosti Chrysalis-ITS, Inc., Firmware verze 3.2	29. 4. 2002

Konzultační činnost

Záměr

Proces posuzování žádostí o udělení akreditace k působení jako akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb nebo proces při vyhodnocování shody nástrojů elektronického podpisu a s tím související aplikační procesy uvádění elektronického podpisu do praktického používání jsou spojeny s řadou vyso-

ce odborných aspektů. Je žádoucí, aby pracovníci Odboru elektronického podpisu ve věci těchto aspektů konzultovali s odborníky, a to jak s českými, tak zahraničními.

Realizace

Konzultace s odborníky probíhaly převážně v rámci setkání na odborných konferencích a při dvoustranných koncepčních schůzkách na Odboru elektronického podpisu. K upřesňování názorů a stanovisek byla vedena široká diskuse prostřednictvím elektronické pošty. Pokračovala úzká spolupráce s odborníky NBÚ ze Slovenské republiky, kde se zástupci Odboru elektronického podpisu zúčastnili tří konferencí zaměřených k elektronickému podpisu a zástupci NBÚ Slovenské republiky uskutečnili návštěvu Úřadu. K současným trendům v kryptologii, zejména v oblasti hashovacích funkcí, podpisových schémat, bezpečných protokolů a PKI, se zúčastnil zástupce odboru elektronického podpisu mezinárodní konference IACR EUROCRYPT 2002. Byl navázán kontakt s FESA (Forum of European Supervisory Authorities for Electronic Signatures), nezávislou iniciativou, jejímž cílem je zabezpečení podpory spolupráce a výměny zkušeností mezi jednotlivými národními orgány dohledu zřízenými členskými zeměmi v rámci plnění Směrnice 1999/93/EC Evropského Parlamentu a Rady o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. K nadcházejícímu zasedání FESA v březnu 2003 v Haagu budou již přizváni i zástupci orgánů dohledu pro oblast e-podpisu z České republiky a ostatních kandidátských zemí. Odbor elektronického podpisu se v roce 2002 také zapojil do práce v pracovní skupině ETSI (European Telecommunications Standards Initiative) formou e-mailových konferencí a zástupce Úřadu se účastnil dubnového workshopu skupiny ETSI ESI, která vytváří evropské standardy pro elektronické podpisy.

Předávání aktuálních informací subjektům, které vydávají nebo uvažují o vydávání kvalifikovaných certifikátů a které poskytují služby v souvislosti s elektronickým podpisem:

Odbor elektronického podpisu poskytl více než 50 odborných konzultací. Praktické zkušenosti zaměstnanců Odboru elektronického podpisu potvrzují, že je nezbytné uvedeným subjektům i nadále poskytovat informace k zákonu o elektronickém podpisu, prováděcí vyhlášce k tomuto zákonu a k aplikaci těchto právních předpisů. Konzultujícími jsou zejména žadatelé a potenciální žadatelé o akreditaci, resp. subjekty, které hodlají vydávat kvalifikované certifikáty. V porovnání s předcházejícím rokem byla zaznamenána rychle se zvyšující úroveň odborných znalostí a příslušných právních předpisů. Toto potvrzuje i zaměření dalších konzultací týkajících se technických řešení a technologických postupů, českých a evropských norem, standardů, doporučení i odborné besedy k zahraničním zkušenostem.

Šíření znalostí

Záměr

Rozšiřováním znalostí o vlastnostech a možnostech používání elektronického podpisu ovlivnit jeho praktické uplatňování

Zkušenosti pracovníků Odboru elektronického podpisu opět potvrzují, že je nutné v současné době zejména u neodborné veřejnosti šířit znalosti o elektronickém podpisu a jeho používání, o jeho jednotlivých typech (elektronický podpis, zaručený elektronický podpis, kvalifikovaný podpis), o typech poskytovatelů certifikačních služeb (poskytovatel certifikačních služeb, poskytovatel certifikačních služeb vydávající kvalifikované certifikáty, akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb). Je třeba přibližovat široké veřejnosti obsah zákona o elektronickém podpisu, zejména ty jeho části, které se týkají práv a povinností jednotlivých subjektů (podepisující se osoba, osoba spoléhající se na podpis, poskytovatelé certifikačních služeb), a dále ty části, které jsou důležité z hlediska správného a bezpečného fungování elektronického podpisu (výběr poskytovatele, přístup k certifikátům, které byly zneplatněny, obsah, použití a případná omezení použití kvalifikovaného certifikátu). Touto osvětou je třeba napomáhat k vybudování důvěry v elektronický podpis a následně i k rozšíření jeho používání.

Realizace

Vystoupení na odborných akcích a v médiích

Pracovníci Odboru elektronického podpisu vystoupili na řadě odborných akcí, v médiích, publikovali řadu odborných článků. Aktuální informace připravili ke zveřejnění ve Věstníku a na webových stránkách Úřadu. Pro zajištění informovanosti široké veřejnosti s právními předpisy k elektronickému podpisu vydal kolektiv autorů z Úřadu publikaci v nakladatelství ANAG s názvem „Elektronický podpis“. V publikaci je kromě jiného uveden komentář k prováděcí vyhlášce k zákonu o elektronickém podpisu a výklad základních pojmů.

Odborníci z Odboru elektronického podpisu:

I. přednášeli

- a) na konferencích v zahraničí (3 přednášky)
- b) na konferencích a seminářích v ČR (15 přednášek)

II. poskytli interview (2 interview)

III. zúčastnili se panelové diskuse (4 akce)

IV. zúčastnili se dalších konferencí a seminářů

- a) v zahraničí (3 konference)
- b) v České republice (5 akcí)

V. publikovali v roce 2002

- a) knižně (2 publikace)

b) ve sbornících (14 článků)

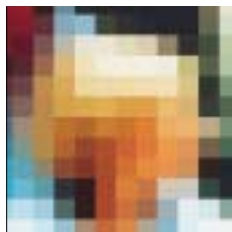
c) v odborných časopisech (29 článků)

d) ve Věstníku Úřadu a na webových stránkách Úřadu (7 dokumentů)

VI. spolupracovali s vysokými školami (2 přednášky a 1 konzultace)

VII. dále se podíleli na šíření znalostí formou konzultací

a zodpovídání dotazů (50 odborných konzultací a více než 100 telefonických a e-mailových dotazů)

Styky se zahraničím a zapojení Úřadu do mezinárodní spolupráce

Z ustanovení § 27 zákona o ochraně osobních údajů vyplývá Úřadu v oblasti styků se zahraničím povinnost vést správní řízení spojená s vydáváním rozhodnutí, kterými se povoluje nebo zamítá předávání osobních údajů do jiných států. Výchozím hlediskem při rozhodování je adekvátnost legislativní ochrany osobních údajů ve státě, do něhož mají být předávány. Současně se do procesu přijímání rozhodnutí promítají i hlediska vyjádřená v článku 12 Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (Rada Evropy, 1981, ETS 108), kterou Česká republika ratifikovala k 9. 7. 2001; tímto článkem se současně poněkud omezila povinnost správce údajů žádat Úřad o povolení podle § 27 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů.

Při posuzování odpovídající úrovně ochrany osobních údajů ve státě určení Úřad vychází ze současné praxe Evropské unie a z vyhodnocení některých kritérií sledovaných Radou Evropy (např. zda příslušný stát ratifikoval výše uvedenou Úmluvu 108, zda má funkční institucionální zajištění dozoru nad ochranou dat, zda se legislativní ochrana vztahuje na veřejný i soukromý sektor apod.). V případě, že jde o předávání údajů do států s neodpovídající ochranou, vyžaduje se splnění některého z předpokladů stanovených v § 27 odst. 2 a 3 zákona o ochraně osobních údajů, jako je např. souhlas subjektu údajů s převodem dat do zahraničí, tak jak to odpovídá požadavkům Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen Směrnice 95/46/ES).

V roce 2002 se Úřad zabýval celkem 149 žádostmi o povolení k předávání osobních údajů do zahraničí. Vydal 138 rozhodnutí, která převod plně povolovala, 6 rozhodnutí bylo zcela zamítavých a 3 konečná rozhodnutí obsahovala jak souhlasné, tak zamítavé stanovisko (v případě smíšených rozhodnutí se většinou jednalo o souhlas s převody do států s adekvátní legislativou a zamítnutí převodů do států s nedostatečnou právní ochranou). Ve 28 případech Úřad správní řízení přerušil, z toho jedna žádost byla následně po přerušení stažena, jeden případ zůstává k 31. prosinci 2002 otevřen a zbývající případy jsou zahrnuty do výše uvedených souhlasných nebo zamítavých rozhodnutí. Ve

dvou případech se správce údajů proti zamítavému rozhodnutí odvolal; v odvolacím řízení předseda Úřadu jedno původní rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítnul a druhé původní rozhodnutí zrušil a odvolání vyhověl.

Zákon o ochraně osobních údajů, § 29 odst. 1 písm. h) /novelizací zákonem č. 517/2002 Sb. změněno na písm. g)/, stanoví Úřadu z hlediska zapojení do mezinárodní spolupráce úkol zajišťovat plnění požadavků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. V souvislosti s plněním Evropské (asociační) dohody Úřad zabezpečuje v rámci své působnosti harmonizaci národní legislativy a s ní související praxe s právem Evropské unie, tzv. *acquis communautaire*. Stejně jako v předchozím roce, přináší i Pravidelná zpráva Evropské komise 2002 pozitivní hodnocení stavu ochrany dat v České republice a zejména činnosti Úřadu, i když současně zmiňuje také nezbytnost provedení určitých úprav zákona o ochraně osobních údajů; vysloveně kriticky je poukázáno pouze na nekompatibilitu zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti ochrany údajů (srv. též s. 9).

Dokončení transpozice Směrnice 95/46/ES si tedy ještě vyžádá před vstupem České republiky do Evropské unie provést některé úpravy zákona o ochraně osobních údajů, a to na základě vlastních zkušeností Úřadu s uplatňováním zákona, výsledků pracovních kontaktů s příslušným pracovištěm DG Internal Market Evropské komise a dále některých závěrů spolupráce se španělskými experty v rámci tzv. twinningového projektu Phare (viz níže). Přípravné práce v souvislosti se závěrečnou úpravou zákona o ochraně osobních údajů již byly koncem tohoto roku zahájeny. Úřad se rovněž začal zabývat způsobem transpozice nové právní normy, kterou je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v oblasti elektronických komunikací, s níž by členské státy Evropské unie měly harmonizovat své právní řády do října roku 2003, a proto i Česká republika ji bude muset plně transponovat do data svého vstupu do Evropské unie.

Hodnocením praktické stránky uplatňování *acquis* v oblasti ochrany dat, a to zejména způsobu a úrovně, jakými se prosazuje prostřednictvím činnosti Úřadu, se zabývala mise expertů Evropské unie, tzv. Peer Review, která Úřad navštívila ve dnech 19. – 21. června 2002. Skupinu expertů tvořili zástupci španělského, německého a portugalského úřadu ochrany dat. Zpráva mise se vyslovuje k otázkám zajištění nezávislosti ÚOOÚ, jeho organizací a informačním systémům, způsobu provádění kontrol, registrační činnosti, stykům s veřejností včetně vyřizování stížností, stykům se zahraničím a celkové úrovni plnění jeho standardních funkcí. Hodnocení vyznívá vesměs velmi pozitivně a v závěrech se doslova uvádí: „Výsledky, kterých český Úřad pro ochranu osobních údajů dosáhl za tak krátkou dobu od svého založení v roce 2000, udělaly na skupinu expertů pro Peer Review hluboký dojem. Je to velmi dobře známa, vážená a respektovaná instituce, která v praxi plní všechny aspekty a pod-

mínky obsažené v článku 28 Směrnice 95/46/ES. Všechny útvary provádějí své činnosti s vysokým nasazením a na vysoké znalostní úrovni.“ Skupina expertů ovšem také zdůraznila, že je nezbytné poskytnout Úřadu odpovídající kancelářské prostory, aby nebylo ohroženo jeho fungování v plném rozsahu. Upozornila i na strukturální problém související s potížemi při hledání kvalifikovaných pracovníků (hlavně právních expertů) vzhledem k velkému rozdílu mezi výdělkem, kterého mohou tito odborníci dosáhnout v soukromém sektoru, a platem, jaký může Úřad nabídnout v souladu s předpisy pro zaměstnance veřejné správy.

Ve vazbě na Evropskou dohodu přispíval Úřad k přípravě vstupu České republiky do Evropské unie rovněž účastí na společné práci mezirezortního Pracovního výboru pro integraci do Evropské unie při Ministerstvu zahraničních věcí České republiky včetně některých jeho podvýborů. Účastnil se přípravy a vyhodnocování plnění základních dokumentů, v nichž se ho přímo týkají kapitoly Volný pohyb služeb a Spravedlnost a vnitro, částečně také Telekomunikace a informační technologie a Informační společnost. V jejich rámci Úřad bezprostředně spolupracoval především s Ministerstvem vnitra České republiky, Ministerstvem financí ČR, Ministerstvem dopravy a spojů ČR (ČTÚ) a s Úřadem pro veřejné informační systémy. Rozvíjela se zejména spolupráce s Ministerstvem vnitra ČR při přípravě aktivit spojených s Úmluvou o Schengenu a Úmluvou o Europolu. Jde o přípravu na budoucí významné a pracovně náročné agendy, které si vyžadují specifická řešení jak v rámci tuzemské kontrolní činnosti, tak z hlediska mezinárodní spolupráce. Kromě jiného se předpokládá i zastoupení Úřadu ve společných orgánech dozoru („Joint Supervisory Bodies“) v Bruselu. Mimořádně intenzivní spolupráce spojená s přípravou na vytvoření Národního schengenského informačního systému (NSIS), který bude napojen na mezinárodní Schengenský informační systém, si vyžádala účast na celé řadě akcí a aktivit koordinovaných Ministerstvem vnitra České republiky, jako jsou zasedání příslušných mezirezortních pracovních skupin, semináře, mise zahraničních odborníků apod. V souvislosti s Europolem měli zástupci Úřadu možnost zúčastnit se zahraničních setkání organizovaných společným orgánem dozoru se sídlem v Bruselu a s centrálou Europolu v Haagu. Je ovšem třeba konstatovat, že příprava na tyto „agendy budoucnosti“ (ke kterým přibude ještě agenda spojená s Úmluvou o použití informačních technologií pro celní účely) narážela na omezené kapacitní možnosti vyplývající především z umístění sídla Úřadu v nedostatečných prostorách.

S plněním požadavků mezinárodních smluv souvisí i pokračující účast Úřadu na aktivitách vyplývajících ze závazků České republiky jakožto členského státu Rady Evropy a OECD. V návaznosti na již zmíněnou ratifikaci Úmluvy Rady Evropy č. 108 z r. 1981 byl 10. dubna 2002 podepsán Dodatkový protokol k Úmluvě, o orgánech dozoru a toku údajů přes hranice. Probíhá rovněž dosud neuzavřený proces rozšíření ratifikace Úmluvy i na neautomatizované zpracování osob-

ních údajů. V Radě Evropy předseda Úřadu zastupuje Českou republiku v projektové skupině pro ochranu dat (CJ-PD) a je rovněž zvoleným členem koordinačního výboru (CJ-PD/CG). Podílel se na tvorbě dokumentů Rady Evropy v této oblasti a je pověřen zpracováním dokumentů o ochraně osobních údajů při použití čipových karet. Na půdě OECD pokračuje součinnost s Pracovní skupinou pro bezpečnost informací a soukromí (WPISP při výboru ICCP).

Zákon o ochraně osobních údajů, § 29 odst. 1 písm. j) /novelizací zákonem č. 517/2002 Sb. změněno na písm. i)/, ukládá Úřadu spolupracovat s obdobnými úřady jiných států. Významnou novou platformu pro styk zástupců nezávislých orgánů dozoru na nejvyšší úrovni (předsedové a jejich zástupci) členských států Evropské unie i států na členství kandidujících vytvořilo rozhodnutí Pracovní skupiny podle článku 29 pro ochranu osobních údajů (tzv. WP 29) ze 13. prosince 2001, která je prestižním orgánem Evropské komise s poradním a nezávislým statutem. Tímto rozhodnutím se umožňuje přizvat na zasedání WP 29 zástupce kandidátských států v pozici pozorovatele. Předseda Úřadu, případně jeho náměstek, se v roce 2002 zúčastnili celkem čtyř takovýchto zasedání. Mimořádný význam nové platformy spočívá nejen v možnosti seznámit se s přípravou dokumentů ještě ve stavu jejich rozpracovanosti a se způsobem řešení aplikačních problémů v Evropské Unii, ale také v možnosti účasti v diskusi prosazovat vlastní hlediska a zájmy. Kromě toho pokračovaly i společné aktivity zástupců nezávislých úřadů ochrany dat ze zemí střední a východní Evropy, zahájené v r. 2001 z iniciativy ÚOOÚ a polského Úřadu generálního inspektora ochrany osobních údajů, jako jsou pracovní setkání předsedů a společné webové stránky (www.ceecprivacy.org), jejichž cílem je vzájemná výměna zkušeností s přípravou na vstup do Evropské unie. Jarní zasedání v Praze organizoval Úřad.

V průběhu roku se zástupci Úřadu zúčastnili řady mezinárodních akcí, na kterých se pracovní se setkávali se zástupci partnerských institucí ze členských zemí EU i dalších evropských i mimoevropských států. Kromě zmíněných zasedání WP 29 mezi nejvýznamnější takováto setkání patřily:

- Konference evropských komisařů ochrany dat, *Bonn, 24. – 26. 4. 2002*,
- 24. mezinárodní konference komisařů ochrany dat, *Cardiff, 9. – 11. 9. 2002*,
- 3. setkání východoevropských komisařů pro ochranu dat a konference INFOBALT 2002, *Vilnius, 21. – 22. 10. 2002*.

V září 2002 byl ukončen *roční projekt (CZ/2000/IB/OT/03) expertní pomoci formou tzv. twinningu*, financovaný z Národního programu Phare 2000, kterým vyvrcholila nadstandardní spolupráce Úřadu se španělskou Agenturou na ochranu dat (APD). Cílem byl další rozvoj aktivit Úřadu, zejména s ohledem na blížící se vstup do EU. K předávání zahraničních zkušeností docháze-

lo jednak prostřednictvím dlouhodobého, tzv. předstupního poradce a dále formou krátkodobých akcí v Praze, vedených španělskými experty (semináře, pracovní setkání) a studijních návštěv odborníků Úřadu v Madridu. Celkově bylo zorganizováno 12 seminářů - většinou zaměřených na problematiku ochrany osobních údajů ve vybrané oblasti (např. přímý marketing, bankovníctví, pojišťovnictví, zdravotnictví, internet, telekomunikace, veřejná správa, genetika, policejní problematika). Semináře byly koncipovány nejen pro zaměstnance Úřadu, nýbrž také pro odbornou veřejnost, která o ně projevovala nemalý zájem. Sedm pracovních setkání, rovněž vedených španělskými odborníky, sloužilo k výměně informací a odborné diskusi v úzkém kruhu pracovníků, vždy z jednoho odboru Úřadu. Čtyři studijní návštěvy ve španělské Agentuře na ochranu dat poskytly odborníkům Úřadu příležitost seznámit se přímo na místě s pracovními postupy partnerské instituce a prodiskutovat společné problémy. V závěru twinningového projektu obě partnerské instituce deklarovaly vůli pokračovat v úzkých kontaktech podpisem „Prohlášení o spolupráci“. Specifickou součástí projektu byla dodávka technických prostředků, které posílily mobilitu inspektorů Úřadu v regionech, financovaná rovněž z fondů Phare.

Charakteristiku rozvoje styků se zahraničím a zapojení do mezinárodní spolupráce doplňuje následující přehled vybraných zahraničních akcí roku 2002 s účastí zástupců Úřadu (není zahrnuta účast vyplývající z předchozího popisu zahraničních aktivit v souvislosti se členstvím v pracovních skupinách Rady Evropy a zajišťováním twinningového projektu Phare):

- Pracovní setkání organizované Ministerstvem vnitra SRN k nové legislativě ochrany dat (*Berlín, 18. 2. 2002*)
- Konference „Uľahčí elektronický podpis podnikanie?“ (*Bratislava, 20. 2. 2002*)
- Zasedání pracovní skupiny OECD/WPISP - Working Party on Information Security and Privacy (*Paříž, 5. - 6. 3. 2002*)
- 5. ročník mezinárodní odborné konference „Bezpečnost informací vo finančnom sektore“ (*Tatranská Lomnica, 19. - 21. 3. 2002*)
- Mezinárodní setkání „ETSI ESI WG meeting + CEN/ISSS workshop“ (*Neapol, 23. - 24. 4. 2002*)
- 21. ročník mezinárodní odborné konference „EUROCRYPT“ (*Amsterdam, 28. - 29. 4. 2002*)
- Iberoamerická konference o ochraně osobních údajů (*El Escorial, 20. - 21. 5. 2002*)
- Jednodenní konference o ochraně dat (*Londýn, 22. 5. 2002*)
- Evropská ministerská konference „Connecting Europe“ (*Ljubljana, 3. - 4. 6. 2002*)
- Zahajovací ceremoniál Evropské akademie (*Berlín, 17. 6. 2002*)

- 24. mezinárodní konference komisařů ochrany dat
(*Cardiff, 9. - 11. 9. 2002*)
- 1. výroční konference Komisaře ochrany dat (*Londýn, 24. 9. 2002*)
- Sympozium o ochraně dat v telekomunikacích a telekomunikačních službách (*Bonn, 26. 9. 2002*)
- 3. setkání východoevropských komisařů pro ochranu dat a konference INFOBALT 2002 (*Vilnius, 21. - 22. 10. 2002*)
- Zasedání pracovní skupiny OECD/WPISP - Working Party on Information Security and Privacy (*Paříž, 22. - 23. 10. 2002*)
- 32. zasedání pracovní skupiny pro ochranu dat v telekomunikacích (*Berlín, 11. - 12. 11. 2002*)
- Symposium o soukromí a bezpečnosti (*Curych, 30. - 31. 10. 2002*)
- DAFTA + RDV Forum (*Kolín nad Rýnem, 20. - 22. 11. 2002*)
- VI. pracovní schůzka o vyřizování stížností (*Berlín, 25. - 26. 11. 2002*)
- Mezinárodní konference „Elektronický podpis – klíč k moderním elektronickým službám“ (*Bratislava, 27. 11. 2002*)
- Mezinárodní konference „Privacy: Cost to Resource“ (*Řím, 5. - 6. 12. 2002*)
- Konference o výzvách a problémech nově zaváděného dozoru nad ochranou dat (*Madrid, 12. - 13. 12. 2002*)

Úřad ve styku s veřejností

V roce 2002 se soustředilo úsilí Úřadu na prohlubování znalosti zákona o ochraně osobních údajů mezi veřejností a na trpělivé objasňování konkrétních problémů, s nimiž se v souvislosti s aplikací zákona lidé na Úřad obraceli. V číslech to znamená 581 dotazů přijatých prostřednictvím centrální e-mailové adresy Úřadu. Jen Samostatné oddělení pro styk s veřejností zodpovědělo 481 telefonických dotazů, uskutečnila se řada přednášek, seminářů a konzultací odborných pracovníků Úřadu. Pracovníci Úřadu se zúčastnili v rozsáhlé míře domácích i zahraničních konferencí. Tyto aktivity jsou vyčísleny v kapitolách jednotlivých odborů Úřadu a úhrnně v přehledné tabulce na s. 58–59.

Hledání nových potřebných možností komunikace vyústilo především ve vytvoření adresáře pro přímý kontakt s okresními, městskými a obecními zastupitelstvy prostřednictvím elektronické pošty. Adresář vznikl na základě rozsáhlé excerpcce webových stránek.

Technické zabezpečení kontaktu realizoval Odbor správy informačního systému Úřadu, které je na příslušném místě této zprávy popsáno (s. 52). Úřad tímto způsobem reagoval na problém nejasností, které se objevily při výkladu některých právních předpisů s ohledem na ochranu osobních údajů, s nímž se v roce 2002 setkal (jako výmluvný příklad uveďme aplikaci zákona o komunálním odpadu). Nabídku přímého přispění pro aplikaci právních předpisů v rámci svých kompetencí považoval Úřad za efektivní službu veřejnosti právě na těch místech, kde k aplikaci v každodenním životě dochází. Již první komunikace přinesla Úřadu pozitivní odezvu a prokázala, že tento komunikační kanál je třeba využívat i nadále. Předpokládá to ovšem zohlednit reformu státní správy, aktualizovat adresář a komunikační tok udržet v provozu.

Další možnost, jak prohloubit komunikaci s veřejností a informovat ji o ochraně osobních údajů, o právech, které jí skýtá zákon o ochraně osobních údajů, i o práci Úřadu pro ochranu osobních údajů, nabízí využití diskusního fóra na webových stránkách Úřadu. Diskusní fórum bylo uvedeno do provozu ve zkušebním režimu (realizace Správa IS Úřadu, srv. s. 52), a to v podobě, kterou je schopen Úřad při svém personálním obsazení obsloužit. Přestože jde právě z výše uvedeného důvodu o provoz plánovaný zatím v periodicitě jednou za čtvrt roku, zpětnovazební charakter této komunikace považuje Úřad mj. i za důležitou složku reflexe své práce. Dotazy, které nebude možno zodpovědět

v časovém limitu otevření diskusního fóra, budou ovšem zodpovídány individuálně, stejně jako ty dotazy, které pravidelně přicházejí na e-mailovou adresu Úřadu.

V příštím roce je třeba dokončit a realizovat projekt speciálního edukativního programu o ochraně osobních údajů a etice chování při elektronické komunikaci, směřující k mladé generaci - respektive k dětské části populace. Vypěstovat u této věkové kategorie pochopení významu soukromí a jeho ochrany jako jedné ze základních hodnot, kterou nabízí demokratická společnost, a pochopení ochrany osobních údajů jako jednoho ze zásadních předpokladů pro existenci této hodnoty – v tom spatřuje Úřad, jak už ostatně stálo v jeho výroční zprávě za rok 2001, jednu ze základních potřeb na cestě společnosti do Evropské unie. Úřad shromáždil v roce 2002 poměrně rozsáhlý soubor materiálů, s nimiž pracují jeho partnerské instituce v Evropské unii, a získal jejich zkušenosti z práce ve výchově mladé generace.

Novým informačním kanálem se pro český Úřad stala účast na webových stránkách států V4 a Pobaltí: Stránky vznikly v loňském roce jako podpůrný prostředek pro spolupráci skupiny úřadů pro ochranu osobních údajů uvedených států. Skupina i její stránky vznikly za výrazného přispění především českého a polského úřadu, přičemž podoba stránek byla dojednána na pražské schůzce uvedené pracovní skupiny v dubnu roku 2002. Částečně mají stránky (srv.: www.ceecprivacy.org) informativní charakter a jsou službou veřejnosti a částečně podporují úzkou spolupráci ochránců osobních údajů ve státech Visegrádské skupiny a Pobaltí - slouží jim ke konzultacím a také jako svého druhu permanentní konference.

Mezi významné kroky v komunikaci s veřejností patřilo vytvoření loga Úřadu, které vzešlo ze zajímavé a plodné spolupráce s Vysokou školou umělecko-průmyslovou. Autorem logotypu ÚOOÚ je student Ateliéru užité grafiky a vizuální komunikace VŠUP Pavel Strnad. Úřad věří, že tato spolupráce bude pokračovat i v budoucnu. Na rozdíl od státního znaku užívaného při striktně oficiálních úkonech, logo Úřadu symbolicky navozuje poslání a obsah práce Úřadu a má v tomto smyslu pro jeho každodenní pracovní úsilí deklarativní charakter.

Reminiscencí dosavadní spolupráce se jmenovaným akademickým a studijním prostředím je i využití prvků v grafické úpravě výroční zprávy, kterou právě držíte v rukou.

Publikační činnost

Zákon o ochraně osobních údajů ukládá v § 35(2) Úřadu povinnost zveřejnit ve Věstníku povolení nebo zrušení registrace povolených zpracování osobních údajů, a to do dvou měsíců od registrace povolených zpracování nebo od zrušení registrace.

V roce 2002 vydal Úřad částky 13 - 21, částka 22 překlenu přelom roku 2002 a 2003. V uvedených částkách Úřad také vydával překlady Doporučení Rady Evropy, která se dotýkají ochrany osobních údajů. Překlady vznikaly z iniciativy Úřadu jako příspěvek harmonizaci českého právního řádu s právem Evropské unie a se záměrem napomoci v rámci své kompetence přiblížení České republiky státům Evropské unie. Ve Věstníku vydaný nový překlad Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a s volným pohybem těchto údajů je reakcí Úřadu na to, že původní překlad, pořízený před vznikem českého zákona o ochraně osobních údajů, nebyl svou dikcí se zákonem o ochraně osobních údajů zcela kompatibilní.

Věstník také soustavně sloužil pravidelnému informování veřejnosti o problematice elektronického podpisu.

Ve Věstníku byla v roce 2002 publikována dvě Stanoviska Úřadu a dále sedm vyjádření Úřadu k problémům z praxe.

Věstník Úřadu uveřejnil rovněž Prohlášení o spolupráci mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů a Agenturou na ochranu dat Španělska, v němž vyústila roční spolupráce, kterou umožnil program Evropské unie Phare a která byla pro Úřad, ale i pro českou odbornou veřejnost, již byly poskytnuty přednášky a semináře zahraničních odborníků, nepochybně velkým vkladem pro porozumění ochraně osobních údajů i prohloubení aplikace zákona o ochraně osobních údajů v českém prostředí.

Zpráva Hodnotící mise k ochraně osobních údajů v České republice, publikovaná v částce 20 Věstníku, je výstupem supervize expertů Evropské komise v Úřadu před vstupem České republiky do Evropské unie a obsahuje zásadní zhodnocení práce Úřadu. Je třeba na ni v této výroční zprávě za rok 2002 jmenovitě upozornit, neboť s ohledem na ochranu osobních údajů je svého druhu „glejtem“ pro Českou republiku při jejím vstupu do Evropské unie.

V souvislosti s vydáváním Věstníku je třeba zmínit i dobrou spolupráci Úřadu se společností SEVT, a. s., která Věstník vydává.

Tři čísla vydaného informačního bulletinu Úřadu informují jednak o zásadních problémech, jimiž se Úřad ve třech čtvrtletích zabýval, podávají ale také jistý obraz o chodu Úřadu, o dění, na němž doma i v zahraničí participuje, a poukazují na problémy, s nimiž se Úřad střetává. Číslo bulletinu ohlížející se za posledním čtvrtletím roku, vychází v prvním čtvrtletí roku 2003.

Jako nová rubrika zde byl zaveden rozhovor s inspektory Úřadu, kde jsou shrnovány jejich poznatky z praxe v nakládání s osobními údaji.

Na tzv. „barevných listech“ publikuje Úřad svá stanoviska k závažným problémům ochrany osobních údajů, k nimž považuje za nutné podat právní výklad a zaujmout zásadní postoj.

Webové stránky Úřadu nabízejí velmi rozsáhlý vhled do problematiky ochrany osobních údajů, informují o všech aspektech dění v Úřadě a o výstupech je-

ho práce. Zvláštním prostorem zde je glosář předsedy Úřadu (rubrika má název „Předseda komentuje“), dotýkající se aktuálně vznikajících konkrétních problémů, eventuálně komentující problematiku postoje k ochraně osobních údajů. Stránky byly vzhledem k povinností Odboru elektronického podpisu aktualizovány denně. V průběhu roku 2002 na nich bylo zveřejněno 167 nových příspěvků.

Kontakty s médii

Čtvrtletní tiskové konference se staly jedním ze standardních způsobů, jak Úřad prostřednictvím kontaktu s novináři podává kompletní informace o své práci. Vysoká návštěvnost tiskových konferencí vzbudila zájem i evropských expertů provádějících hodnotící misi Evropské komise, kteří se jedné z tiskových konferencí Úřadu zúčastnili v roli pozorovatelů. Ještě podstatnější je ale fakt, že tiskové konference obvykle nabývají charakteru svého druhu semináře o ochraně osobních údajů, a tak není výjimečné ani jejich někdy až dvouhodinové trvání s živou částí vymezenou dotazům.

O práci Úřadu jeví média soustavný zájem, jak je patrné z níže uvedené tabulky. Je třeba zmínit, že se novináři na Úřad často obracejí s dotazy, ale také dosti často s podněty. Existující zpětná vazba, kdy žurnalisté nejenom píšou, ale také jednají v zájmu veřejnosti a svým způsobem se stávají pro Úřad partnerskými zástupci veřejnosti, se jeví jako velmi příznivá a společensky přínosná. Úřad v loňském roce naopak na základě několika publikovaných příspěvků získal dojem, že novináři se někdy obtížně vyrovnávají s problematikou elektronického podpisu, a proto jim nabídl speciálně pro ně určený seminář, aby mohli veřejnosti kvalitněji zprostředkovat informace o novém jevu, který vstoupil do života společnosti a bude se nadále významně uplatňovat v progresivních způsobech komunikace.

Prostor konkrétním problémům s ochranou osobních údajů věnovaly v loňském roce pozornost jak veřejnoprávní Česká televize ve svém ranním vysílání, tak TV NOVA, i Český rozhlas (např. objasnění přiměřenosti shromažďovaných údajů, udělení souhlasu, předkládání občanských průkazů, kontrola zaměstnanců zaměstnavateli apod.). Úřad vnímá tento zájem jako spolupráci, která je pro veřejnost vysoce přínosná.

Získávání a šíření nových evropských a světových poznatků v oblasti ochrany osobních údajů

Ve Výroční zprávě za rok 2001 byl obsažen příslib, že Úřad bude soustavněji publikovat materiály ze zahraničních zdrojů. Slib naplnil jednak výše uvedenými publikacemi Doporučení rady Evropy ve Věstníku, ale také rozšířením webových stránek věnovaných dění v oblasti ochrany osobních údajů v zahraničí. Soustavně publikuje ve svém bulletinu a na webových stránkách informace zís-

kávané ze zahraničních publikací a periodik, informuje o dění na zahraničních konferencích a seminářích, jichž se účastní pracovníci Úřadu, a využívá velmi četných kontaktů předsedy Úřadu a jeho poznatků, které získává ve funkci místopředsedy komise expertů Rady Evropy v oblasti ochrany osobních údajů. O těchto zdrojích informací přináší detailní přehled výroční zpráva na s. 40–42.

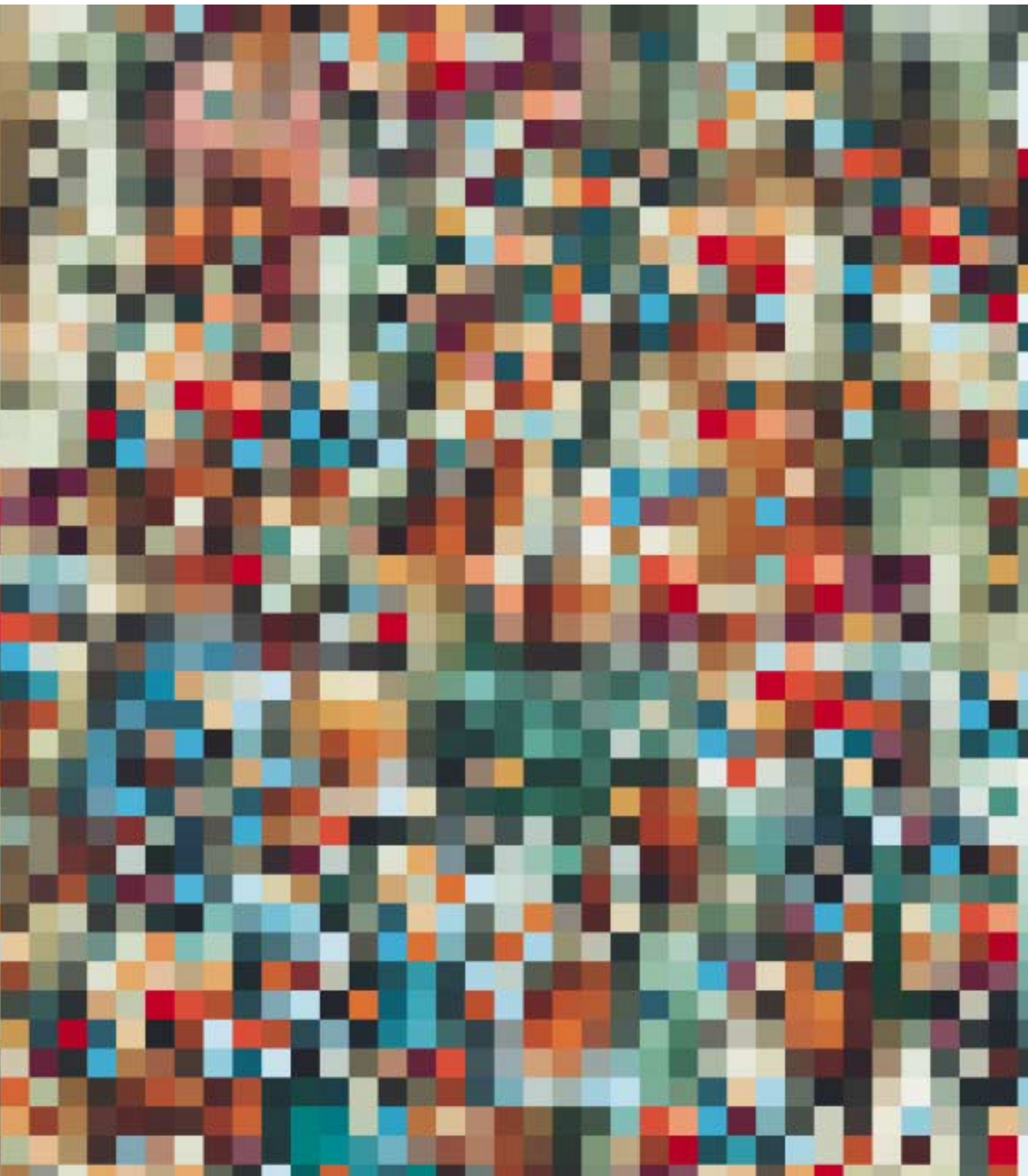
Z načerpaných zahraničních zkušeností bude v příštím roce vycházet i projekt Úřadu určený dětem, o němž padla zmínka již výše v textu.

KOMUNIKACE ÚŘADU S MÉDII V ČÍSLECH:

Rok 2002

Agenturní servis	14
Tisk	
Denní tisk	76
Periodika	11
Tisk celkem	87
Televize	
	66
Rozhlas	
	23
MÉDIA CELKEM	190

Poznámka: Podklady pro média – viz souhrnná tabulka na s. 58–59

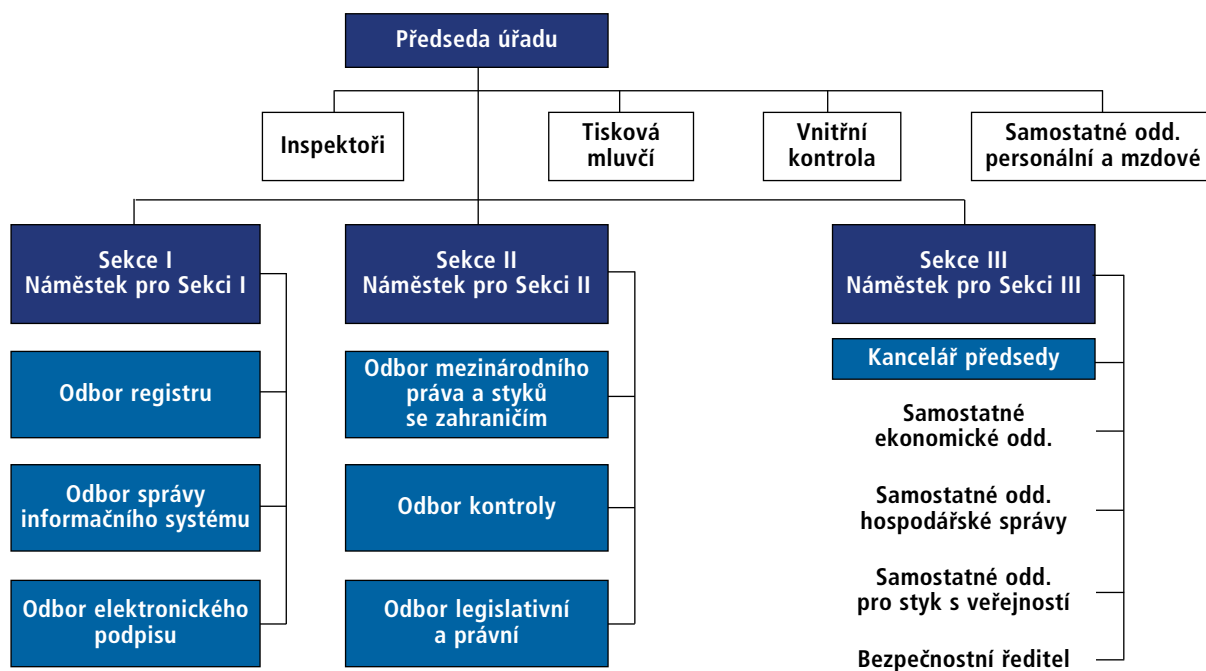

Personální zabezpečení Úřadu

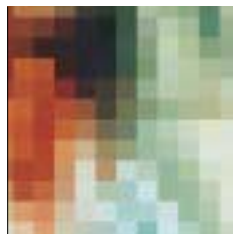
Ke 31. 12. 2001 (1. 1. 2002) měl úřad 65 (68) zaměstnanců.

I přes písemnou poslaneckou interpelaci na předsedu vlády České republiky ve věci zlepšení podmínek pro práci Úřadu a přes veškerou další iniciativu vedoucích pracovníků se nepodařilo vyřešit dislokační problém, a tak i v roce 2002 byl nábor nových zaměstnanců ovlivněn prostorovými možnostmi. Počet zaměstnanců zůstal v podstatě na úrovni roku 2001, ke 31. 12. 2002 pracovalo v Úřadu 71 zaměstnanců.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚOOÚ

Správa informačního systému

Odbor správy informačního systému (dále jen: Odbor správy IS) orientoval v roce 2002 svou činnost jednak na provoz a údržbu stávajících částí IS a jednak na další rozvoj celého systému.

Informační systém Úřadu je v nepřetržitém provozu a během roku nebylo nutno z technických příčin tento provoz ani jednou přerušit. Veškeré provozní závady informační technologie byly vyřešeny za provozu, bez většího omezení uživatelů systému, což představovalo mnohdy značnou zátěž pracovníků technické podpory. Velké úsilí bylo věnováno dalšímu zvyšování bezpečnosti celého systému včetně posilování obrany proti nežádoucímu vnějšímu průniku do systému.

Programová podpora běžného provozu informačního systému Úřadu pracovníky programové podpory Odboru správy IS byla zaměřena na dohled nad provozovanými aplikacemi a pomoc uživatelům a dále ve spolupráci se Samostatným oddělením pro styk s veřejností na údržbu a stálé rozšiřování webových stránek Úřadu.

Další rozvoj informačního systému Úřadu probíhal po celý rok 2002 a byl orientován několika základními směry:

1. Technická realizace interní testovací linky pro odbor elektronického podpisu
2. Zobrazování Registru povolených zpracování na webových stránkách Úřadu
3. Vytvoření základního projektu systému pro podporu kontrolní a inspekční činnosti Úřadu
4. Vybudování systému pro rozesílání hromadné elektronické pošty pracovištím veřejné správy
5. Vytvoření Diskusního fóra na webových stránkách Úřadu
6. Přímá antivirová ochrana systému elektronické pošty
7. Rozšíření intranetových stránek

Počátkem roku 2002 pracovníci Odboru správy IS zajistili technickou část výstavby testovací linky, která je používána pro vyhodnocování akreditace a ověřování obsahu kvalifikovaných certifikátů vydávaných poskytovateli certifikač-

ních služeb, pro ověřování obsahu certifikátů poskytovatelů a pro přípravu zaměstnanců (kontrola, dozor, inspekce). Dále se pracovníci správy IS zúčastnili výstavby technické struktury interní certifikační autority Úřadu a posléze jejího testování.

Věc, kterou Odbor správy IS od počátku výstavby informačního systému Úřadu viděl jako nezbytnou, byla možnost zobrazit *Registr správců povolených zpracování osobních údajů* na webových stránkách Úřadu, aby zájemci snadno zjistili, jaká zpracování osobních údajů má daný subjekt u Úřadu pro ochranu osobních údajů registrována. Z bezpečnostních důvodů není dotaz vyhledáván v „ostré“ databázi, na webovém serveru je kopie veřejné části databáze, která je každý den v nočních hodinách aktualizována. Registr správců na webové stránce Úřadu obsahuje všechny veřejně přístupné údaje o jednotlivých zpracováních osobních údajů a umožňuje vyhledávání podle čísla registrace, podle názvu subjektu a podle IČ, ale také vyhledávání fyzických nebo právnických osob i vyhledávání podle platných či ukončených registrací. Registr zpracovává kolem 650 dotazů měsíčně a počet dotazů stále stoupá.

Inspekční a kontrolní činnost Úřadu je v současné době natolik rozsáhlá, že již vyžaduje vytvoření programového vybavení pro její podporu. Během roku 2002 po mnoha diskusích vykrytalizoval model této činnosti a jeho návaznost na současné programové vybavení Úřadu a v současné době probíhá projektová příprava podpůrného systému pro inspekční a kontrolní činnost Úřadu.

V průběhu roku 2002 vznikl také požadavek na možnost rozesílání materiálů (např. stanovisek Úřadu) na všechna místa veřejné správy prostřednictvím elektronické pošty.

Tento požadavek je motivován snahou Úřadu pomoci pracovníkům veřejné správy s orientací v oblasti ochrany osobních údajů. Jelikož nebylo možné odhadnout, jaký zájem o tuto službu bude, byla z finančních důvodů pro začátek zvolena cesta využití vlastností poštovního a komunikačního serveru, byť toto řešení znamená určitý podíl ruční práce, spojený s administrací tohoto systému. Pokud se tato služba osvědčí, Odbor správy IS připraví v budoucnu aplikaci, která bude plně automatická. Samotným problémem je již seznam e-mailových adres míst veřejné správy, který obsahuje velký počet položek, bohužel často již neplatných, což dále zatěžuje administraci systému.

V průběhu roku 2002 vznikl požadavek na vytvoření „Diskusního fóra“ na webových stránkách Úřadu, jehož prostřednictvím by mohla probíhat např. diskuse tazatelů s předsedou Úřadu způsobem dotaz-odpověď. Zadání aplikace bylo následující:

- zajištění maximální dostupnosti služby diskusního fóra pro širokou veřejnost,
- hromadný příjem dotazů od různých tazatelů během aktuálního diskusního fóra,

- neanonymita dotazů,
- možnost zaslat potvrzení o úspěšném nebo neúspěšném odeslání dotazu tazateli (prostřednictvím dialogového okna),
- archivace došlých dotazů a odpovědí,
- zobrazení seznamu a prohlížení nejčastějších dotazů a odpovědí,
- zobrazení seznamu dotazů a odpovědí z aktuálního diskusního fóra,
- možnost přístupu více respondentů (předpokládáme až 4) během aktuálního diskusního fóra,
- autorizovaný přístup respondentů.

Aplikace byla připravena a v současné době je testována na testovacích webových stránkách Úřadu.

Od začátku výstavby systému byla snaha důsledně dodržovat pravidla antivirové ochrany systému. Zvolený antivirový program plně pokrýval problémy hlídání pracovních stanic a serverů, ale v době uvádění systému do provozu nebyl nasazen antivirový produkt na přímou kontrolu e-mailů, protože pro zvolenou aplikaci elektronické pošty nebyl v dané verzi k dispozici. Příchozí zprávy byly kontrolovány až na úrovni stanic. Během roku 2002 byl antivirový produkt na přímou kontrolu e-mailů uvolněn a dostatečně otestován a byl proto nasazen i na poštovní server Úřadu, takže v současné době jsou e-maily kontrolovány již při příchodu na poštovní server. Orientace na zvolený produkt se osvědčila, rok 2002 proběhl bez jakýchkoliv incidentů.

V roce 2002 byly uvedeny do provozu intranetové stránky Úřadu. Zvolené řešení umožňuje dostatečnou pružnost a škálovatelnost jednotlivých stránek, včetně možnosti správy jednotlivých stránek různými uživateli a má možnost jemného dělení zobrazovaných informací podle oprávnění uživatele. Systém představuje základní portál uživatele z hlediska běžného provozu Úřadu. Obsahuje například monitor médií, základní internetové odkazy, základní interní a externí dokumenty Úřadu, výběr dokumentů Evropské unie a Rady Evropy, šablony interních dokumentů, zkušebně je pomocí intranetu vedena docházka apod.

Je třeba ještě zmínit úpravu připojení Úřadu na internet. V roce 2002 byl Úřad z objektivních důvodů donucen změnit používaný typ firewallu a přejít na jiný typ. Při této příležitosti byla struktura připojení doplněna o systém detekce průniku.

Pracovníci odboru správy informačního systému měli v průběhu roku 2002 v kontextu projektu Phare (viz bližší informace v kapitole Styky se zahraničím a zapojení Úřadu do mezinárodní spolupráce) možnost seznámit se s řešením ochrany osobních údajů, které připravila španělská Agentura na ochranu dat. Tato návštěva potvrdila správnost orientace při výstavbě informačního systému a ukázala i určité přednosti, které naše řešení Úřadu v porovnání s řešením španělského partnera vykazuje.

Hospodaření Úřadu

Rozpočet Úřadu byl schválen zákonem č. 490/2001 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2002.

Čerpání státního rozpočtu kapitoly 343 – Úřad pro ochranu osobních údajů

Souhrnné ukazatele	v tisících Kč
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	609
Výdaje celkem	54 072

Dílčí ukazatele výdajů

Jednotné dílčí ukazatele

Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	24 778
z toho: platy zaměstnanců	23 758
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem *)	8 558
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	474
Výdaje na financování programů podle přílohy č. 5	3 286

Specifické dílčí ukazatele

Výdaje na realizaci Národního programu přípravy ČR na členství v EU	0
--	---

**) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění*

1. Příjmy

Příjmy nebyly pro rok 2002 rozpočtem předepsány. Hlavním zdrojem dosažených příjmů byly v roce 2002 příjmy z běžné činnosti, doplatky od předplatitelů Věstníku Úřadu a přijaté pojistné náhrady od pojišťovny Allianz za pojistné události.

Správní poplatky za akreditaci poskytovatelů certifikačních služeb a vyhodnocení shody nástrojů elektronického podpisu v daném roce nebyly realizovány.

Veškeré příjmy Úřadu byly odvedeny do státního rozpočtu.

2. Běžné výdaje

Čerpání běžných výdajů bylo i v tomto roce ovlivněno skutečností, že Úřad neměl vlastní budovu a využíval bezplatně část budovy Úřadu pro veřejné informační systémy v omezeném rozsahu a řadu pronájmů.

Čerpání bylo dále příznivě ovlivněno i důslednou hospodárností ve všech výdajových položkách. Zejména náklady na tisk a distribuci Věstníku Úřadu byly převedeny k tíži SEVT, a. s., který zajišťuje tisk i prodej ve vlastní režii.

3. Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci

Čerpání rozpočtu odpovídá nižšímu plnění plánu pracovníků. Stav ke 31. 12. 2002 byl 71 zaměstnanců. Limitujícím faktorem pro naplnění plánu pracovníků byl nedostatek kancelářských prostor.

Pro rok 2003 situaci Úřad vyřešil vhodným pronájmem administrativní budovy na základě vypsané obchodní veřejné soutěže.

4. Výdaje na financování programů

V souladu s programem Pořízení a technická obnova investičního majetku kód 343010 Úřad čerpal systémově určené dotace v omezeném rozsahu na pořízení 4 ks PC, trezoru, dvou síťových tiskáren, kopírky, vizualizéru a automobilu Škoda Superb, který je určen pro služební cesty předsedy Úřadu, zejména pro zahraniční cesty související s plněním závazků České republiky k Evropské unii.

Pozn.: Číselné údaje jsou použity z výkazů zpracovaných ke dni 7. 2. 2003

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

K § 18 odst. 1 písm. a)

Ve výroční zprávě za rok 2001 konstatovaná četnost směšování dotazů příslušných podle zákona č. 106/1999 Sb., v platném znění, s dotazy a se žádostmi o konzultace podle zákona č. 101/2000 Sb., v platném znění, ustoupila, což svědčí o tom, že povědomí veřejnosti o kompetencích Úřadu a zákonu o ochraně osobních údajů se prohloubilo.

Přehled o rozsáhlé informační agendě Úřadu vyplývající z povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., v platném znění, je obsažen v souhrnné tabulce na s. 58–59.

K § 18 odst. 1 písm. b)

V průběhu roku 2002 obdržel Úřad 3 dotazy dle pisatelů příslušné podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

U prvního z nich Úřad konstatoval, že se dotaz týkal probíhajícího správního řízení, které je neveřejné, a proto informace nebylo možné poskytnout. Kromě toho na uvedený dotaz dopadalo ustanovení § 11 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, zakotvujícím další omezení práva na informace.

Ve druhém případě se požadovaná informace nevztahovala k působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů, a proto Úřad žádost odložil podle ustanovení § 14 odst. 3 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění.

Ve třetím případě se tazatel domníval, že klade dotaz podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Obsahově se však dotaz citovanému zákonu vymykal a šlo o žádost o poskytnutí konzultace podle § 29 odst. 1 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění. V souladu s tím (a s náležitým vysvětlením omylu vyplývajícího z tazatelovy kvalifikace dotazu) byla žádost vyřízena.

K § 18 odst. 1 písm. c)

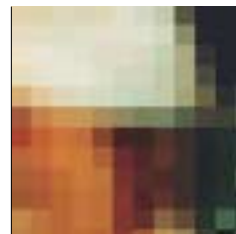
Dne 31. října 2002 byl vynesena Městským soudem v Praze rozsudek o žalobě na přezkoumání rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů o odepření informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, kterou tazatel podal v návaznosti na průběh jednání, k němuž došlo v roce 2001.

K § 18 odst. 1 písm. d)

Žádná řízení o sankcích se neuskutečnila.

K § 18 odst. 1 písm. e)

Výše uvedeným rozsudkem Městský soud žalobu zamítl (§ 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., v platném znění, § 247 a násl. o.s.ř., § 250j odst. 1 o.s.ř.) s tím, že proti rozsudku není opravný prostředek přípustný (§ 250j odst. 4 o.s.ř.).

Úřad pro ochranu osobních údajů v číslech – rok 2002

Přednášky, semináře		78
Dotazy	e-mailové dotazy	1 500
	Dotazy došlé poštou - právnické osoby	304
	Dotazy došlé poštou - fyzické osoby	117
	Telefonické dotazy	4 431
	Dotazy celkem	6 402
Osobní konzultace	Konzultace poskytované občanům a institucím	116
Kontakty s médii	Agenturní servis, tisk, rozhlas a televize	190
Tiskové konference	Pravidelné TK Úřadu	3
Publikované materiály	Věstník Úřadu (počet částek)	9
	Bulletin Úřadu (počet čísel)	4
	Stanoviska / K problémům z praxe	2 / 7
	Tiskové zprávy a sdělení pro tisk	16
	Další podkladové materiály pro potřeby médií	70
	Publikované materiály celkem	108
Externí návštěvy webu Úřadu	Denní průměr	105
Registrace	Celkový počet registrací	20 143
Kontrolní činnost	Odbor kontroly a inspektoři	354
Připomínkované právní předpisy	Zákony	59
	Vyhlášky	48
	Nařízení vlády	19
	Ostatní	53
	Připomínkované právní předpisy celkem	179
Instituce, jejichž materiály byly připomínkovány	Česká národní banka	3
	Český báňský úřad	7
	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	3
	Český úřad zeměměřický a katastrální	2
	Český statistický úřad	3

	Národní bezpečnostní úřad	4
	Úřad průmyslového vlastnictví	1
	ÚVIS	8
	Úřad vlády	14
	Ministerstvo životního prostředí	19
	Ministerstvo práce a sociálních věcí	16
	Ministerstvo dopravy a spojů	15
	Ministerstvo vnitra	27
	Ministerstvo obrany	6
	Ministerstvo školství	7
	Ministerstvo spravedlnosti	8
	Ministerstvo zdravotnictví	6
	Ministerstvo financí	20
	Ministerstvo pro místní rozvoj	2
	Ministerstvo kultury	8
	Přípomínkované materiály / Instituce celkem	179 / 20
Předávání osobních údajů do zahraničí	Počet rozhodnutí týkajících se předávání osobních údajů do zahraničí (§ 27 zákona č. 101/2000 Sb.)	147
	<i>(Tabulka zobrazuje stav k 31. 12. 2002.)</i>	

VÝROČNÍ ZPRÁVA ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ ZA ROK 2002

VYDAL ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ,

HAVELKOVA 22, 130 00 PRAHA 3.

(AKTUÁLNÍ ADRESA: PPLK. SOCHORA 27, 170 00 PRAHA 7)

E-MAIL: INFO@UOOU.CZ, INTERNETOVÁ ADRESA: WWW.UOOU.CZ,

NA ZÁKLADĚ POVINNOSTI, KTEROU MU UKLÁDÁ ZÁKON Č. 101/2000 Sb.,

O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ,

VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, § 29, PÍSM. d), § 36.

EDITOR:

PhDr. HANA ŠTĚPÁNKOVÁ, TEL. 234 665 286; FAX 234 665 444

REDAKČNÍ ZPRACOVÁNÍ:

BOHUMÍR LUKAJ, ANDREA SKLENÁŘOVÁ, Mgr. LADISLAV HEJLÍK

GRAFICKÁ ÚPRAVA: MILOSLAV ŽÁČEK

FOTOGRAFIE NA S. 5: PAVEL MOUDRÝ

V TĚTO VÝROČNÍ ZPRÁVĚ BYLY POUŽITY PRÁCE STUDENTŮ ATELIÉRU UŽITÉ GRAFIKY
A VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE VŠUP MICHALA KOPECKÉHO (S. 4), OLGY BENEŠOVÉ (S. 18),
ŠIMONA SEDLÁČKA (S. 36) A MARIA CORRADINIHO (S. 50).

GRAFIKA NA S. 48: MILOSLAV ŽÁČEK

AUTOREM LOGOTYPU ÚOOU JE STUDENT ATELIÉRU UŽITÉ GRAFIKY
A VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE VŠUP PAVEL STRNAD.

PŘEDTISKOVÁ PŘÍPRAVA: **ester's** SPOL. S R.O.

TISK: TISKÁRNA DANIEL

DÁNO DO TISKU DNE 12. 2. 2003